

Nota

Uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem Oosterzele – Geraardsbergsesteenweg 69

Verslag van Resultaten

Ons kenmerk :	ORTEC2501164
Auteurs :	Melissa d'Haenens Alexander Doucet Ward Decramer
Datum verslag :	27 augustus 2025
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2025G150 2025G224
Wettelijk depot :	D/2025/15.001/87

Coverfoto: overzichtsfoto op terrein proefsleuf 2 (WP2)

Auteurs & autorisatie:

Melissa d'Haenens

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00004)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2025/15.001/87

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Samenvatting bureauonderzoek	4
Deel 2: Resultaten landschappelijk bodemonderzoek	8
1 Beschrijvend gedeelte	8
1.1 Administratieve gegevens	8
1.2 Onderzoeksopdracht en vraagstellingen	10
1.3 Onderzoeksmethoden en -technieken	11
1.3.1 Algemene bepalingen	11
1.3.2 Specifieke methodologie	11
1.3.3 Uitgevoerde methodologie en afwijkingen van de opgestelde methodologie	14
2 Assessmentrapport	16
2.1 Terreingesteldheid	16
2.2 Aardkundige opbouw van het terrein	18
2.3 Assessment stalen	20
2.4 Conservatie-assessment	20
2.5 Datering en interpretatie	20
2.6 Confrontatie resultaten voorgaand onderzoek	20
2.7 Archeologische verwachting en vervolgtraject	20
2.8 Conclusie en beantwoording onderzoeksvragen	21
Deel 3: Resultaten proefsleuvenonderzoek	22
1 Beschrijvend gedeelte	22
1.1 Administratieve gegevens	22
1.2 Onderzoeksopdracht en vraagstellingen	24
1.3 Onderzoeksmethoden en -technieken	26
1.3.1 Algemene bepalingen	26
1.3.2 Specifieke methodologie	26
1.3.3 Uitgevoerde methodologie en afwijkingen van de opgestelde methodologie	29
2 Assessmentrapport	32
2.1 Beschrijving van de aardkundige opbouw	36
2.2 Beschrijving van de archeologische sporen	38
2.3 Beschrijving van de vondsten	39
2.4 Natuurwetenschappelijke staalnames	39
2.5 Conservatie-assessment	39
2.6 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	40
2.7 Confrontatie resultaten voorgaand onderzoek	40
2.8 Archeologische verwachting en advies verder onderzoek	40
2.9 Conclusie en beantwoording onderzoeksvragen	41
Bibliografie	43
Ondertekening	44
Bijlagen	45

Deel 1: Samenvatting bureauonderzoek¹

In juni 2025 werd er door het agentschap Onroerend Erfgoed akte genomen van een archeologienota (ID 33602) naar aanleiding van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor een terrein in Oosterzele. Het plangebied is momenteel bebouwd en in gebruik als schooldomein. De geplande werken omvatten een vergunningsproject in het kader van een vergunningsaanvraag ter realisatie van de bouw van een nieuw schooldomein met parking, ondergrondse infrastructuurwerken en aandacht voor groenzones. De schoolgebouwen, inclusief kelders, en de omliggende verhandingen worden volledig afgebroken.

Samengevat kan gesteld worden dat Oosterzele op de overgang van de Zandstreek naar de Zandleemstreek is gelegen, waar het reliëf vrij sterk golvend is en de hoogteverschillen toenemen naar het zuiden toe in de richting van de Vlaamse Ardennen. Het projectgebied bevindt zich op de hoogste delen van de oostelijke flank ligt van een noord-zuid georiënteerde heuvelrug nabij het brongebied van de Hooimeersbeek. Bodemkundig betreft het droge zandleembodems met een textuur B-horizont. Paleolandschappelijk is het terrein op een gunstige locatie gesitueerd voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de Steentijd en later. Echter, heeft er ter hoogte van de bestaande schoolgebouwen een nivellering plaatsgevonden. Hierdoor kan het bodemarchief in het zuidelijk deel van het projectgebied vernietigd zijn.

De oudste vermelding van Oosterzele als Ostresela dateert uit het einde van de 9de eeuw. De naam evolueert doorheen de eeuwen van Ostresele (1042) naar Ostersele (1117). Etymologisch wordt de naam Oosterzele verklaard aan de Germaanse woorden *austra* – oostelijk – en *sali* – een huis bestaande uit één ruimte. Een belangrijk kantelmoment in de ontstaansgeschiedenis van Oosterzele is de oprichting van een zelfstandige parochie in 1230. Voorheen behoorde Oosterzele immers tot Scheldewindeke. In de 13de eeuw werd de heerlijkheid Oosterzele opgenomen bij het Land van Rode in de kasselrij van het Land van Aalst. Eén van de vier leenhoven en zeven schepenbanken van het Land van Rode werden tijdens de late en postmiddeleeuwen opgericht in Oosterzele.

De dorpskern is ontstaan door het samensmelten van de wijken Dries, Keiberg en Smissenbroek. In het zuidwesten van deze driehoek is de huidige Sint-Gangulfuskerk gelegen. De voorloper van deze kerk zou teruggaan tot de vroege middeleeuwen en zou gesticht zijn door de Heilige Livinus. Het is pas in 1230, wanneer een zelfstandige parochie wordt opgericht in Oosterzele – dat de kerk wordt verheven tot parochiekerk. De Geraardbergse steenweg – waarlangs het studiegebied te situeren is – vormt een verbinding tussen de wijken Dries en Smissenbroek. De Geraardbergse steenweg is al eeuwen in gebruik en vormde een belangrijke noord-zuid as voor de regio. Zo waren er meerdere stop- en wisselplaatsen voor postkoetsen langsheen de weg. Aan het kruispunt van de Korte Ambachtstraat en de Geraardbergse steenweg – waar ook het projectgebied is gelegen – wordt ook de zgn. Vinkemolen vermeld. De molen werd wellicht opgericht in loop van de 18de eeuw.

Tot op heden zijn in het projectgebied geen archeologische onderzoeken uitgevoerd; wel zijn er vindplaatsen en CAI-locaties in de omgeving van het plangebied gekend. Op de oostelijke flank van de zandrug werd tweemaal de walgrachtsite Smissenbroek geregistreerd op zo'n 150 m ten oosten van het projectgebied. Deze walgrachtsite staat ook weergegeven op de Ferrariskaart en is aan de bron van de Hooimeersbeek gelegen. Wat lager op de flank werden verderop Romeinse, Middeleeuwse en Post-

¹ Ignacz et al. 2025 (ID 33602).

Middeleeuwse munten teruggevonden bij een metaaldetectie. Op de westelijke flank van de heuvelrug is de Sint-Gangulfuskerk gelegen van waaruit Oosterzele zich verder ontwikkelde. De kerk kent een Vroegmiddeleeuwse voorloper. Ten noorden van de kerk werden ook twee proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd waarbij voornamelijk Postmiddeleeuwse ophogingspakketten en puinsporen werden aangetroffen. Tot slot heeft er een opgraving plaatsgevonden op de top van de Betsberg. Het gaat om een Laatmiddeleeuwse burcht: het Hof ter Hulst. Deze burcht bestond uit een poortdonjon en er werden restanten van het bruggenhoofd teruggevonden.

In de omgeving van het projectgebied werden meerdere archeologienota's opgesteld. Het gaat hoofdzakelijk om bureauonderzoeken waarbij ofwel een vrijgave werd geadviseerd vanwege een verstoord terrein ofwel een archeologisch vooronderzoek. De archeologische vooronderzoeken gaan steeds uit van een matig tot hoog archeologisch potentieel voor alle periodes. Op de westelijke flank van de heuvelrug werden twee proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd – aan de Meerstraat en Dorp. Hierbij werden recente verstoringen en zeer beperkte (post-)middeleeuwse grondsporen aangetroffen. In beide gevallen werd een vrijgave geadviseerd na het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek.

Op basis van de cartografische bronnen en het Digitaal Hoogtemodel kan geconcludeerd worden dat het projectgebied op een interessante locatie was gelegen aan het kruispunt van belangrijke wegen, en zelfs een molen. Het projectgebied is echter steeds onbebouwd gebleven tot 1875, wanneer de Gemeenteschool er wordt opgericht. Sinds die datum hebben er verschillende bouw- en sloopfasen alsook een nivellering van het zuidelijk deel plaatsgevonden binnen het projectgebied. Om deze reden wordt ook een vrij hoge verstoringsgraad verwacht in de zuidelijke zone. Enkel het noordoostelijke deel van het projectgebied is steeds onbebouwd gebleven. Hier wordt uitgegaan van een **lage verstoringsgraad** op basis van de cartografische bronnen.

De verzamelde aardkundige, historische en archeologische gegevens leiden tot de vaststelling dat er een **hoog archeologisch potentieel** is ter hoogte van het projectgebied voor waarden uit de **Steentijd t.e.m. de Nieuwe Tijd**. In de omgeving van het terrein werd tot op heden nog maar weinig systematisch archeologische onderzoek uitgevoerd in de vorm van vooronderzoeken met ingreep in de bodem en opgravingen. De uitvoerde proefsleuvenonderzoeken duiden steeds op recente verstoringen en/of enkele kleinere (post-)middeleeuwse sporen waarna een vrijgave werd geadviseerd.

Aangezien enkel het noordoostelijk deel van het projectgebied historische gezien vrijwaart is gebleven van bodemingrepen, de geplande werken een nagenoeg totaalverstoring zullen teweeg brengen (ca. 66 cm-mv omgevingsaanleg), wordt hier een advieszone voor verdere archeologische vooronderzoeken afgebakend. Hierbij wordt eveneens rekening gehouden met de praktische uitvoerbaarheid op het terrein. Bijgevolg wordt er een **onderzoeksgebied** afgebakend van **1 645 m²** (Fig. 1.1; Fig. 1.1).

Vermits de afwezigheid van archeologische waarden niet volledig kan uitgesloten worden, is verder archeologisch vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem noodzakelijk. Door de aanwezigheid van containerklassen, kan een dergelijk archeologisch vooronderzoek niet adequaat uitgevoerd worden. Omwille hiervan wordt een **programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek** opgesteld. Dit uitgesteld vooronderzoek zal het hypothetisch hoge wetenschappelijk potentieel moeten aftoetsen aan empirische data omtrent de bewaringscondities en de aardkundige gesteldheid. Het potentieel op kennis- en datavermeerdering van het terrein zal zodoende afgewogen kunnen worden. Dit uitgesteld vooronderzoek zal starten met een landschappelijk bodemonderzoek om de bewaringsomstandigheden en eventuele verstoringen in kaart te brengen. Indien het terrein voornamelijk uit verstoorde en vergraven gronden bestaat, kan het terrein mogelijk vrijgegeven worden zonder vooronderzoek met

ingreep in de bodem. Bij een goed bewaard bodemarchief, dienen de verdere onderzoekstappen van het vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen te worden.

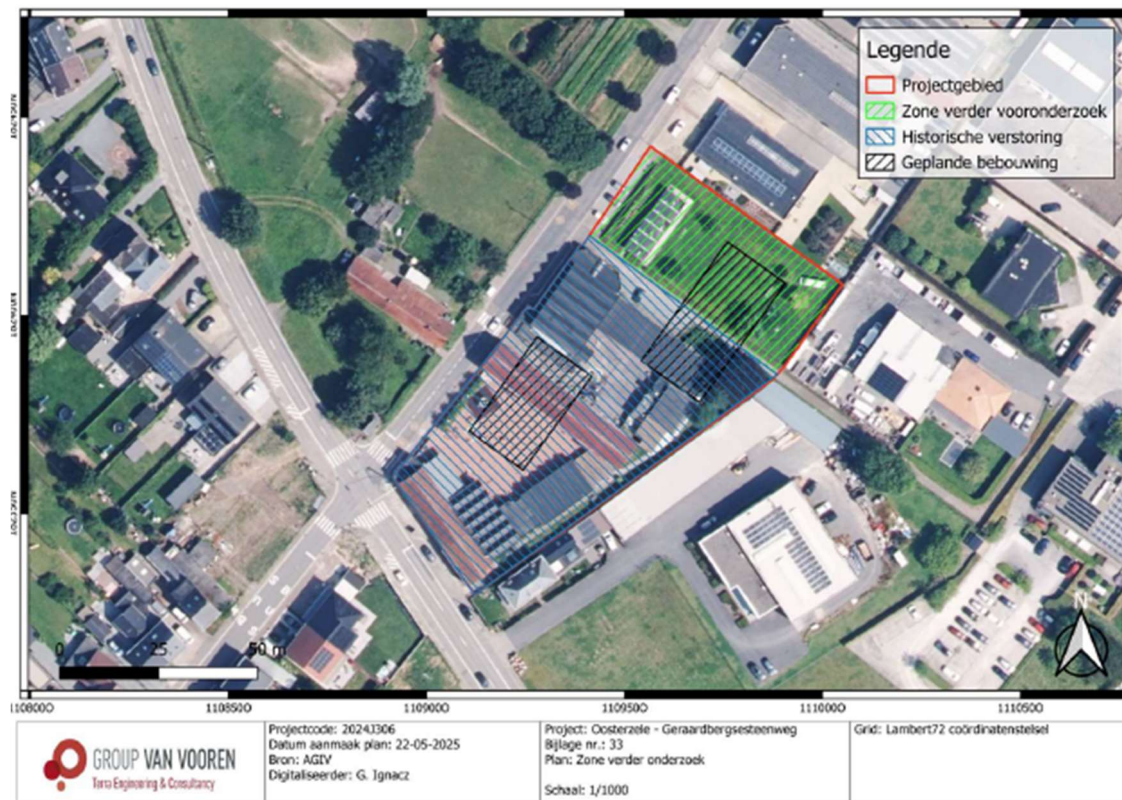

Fig. 1.1: Zone advies vervolgonderzoek geprojecteerd op de meest recente luchtfoto (2024) (@ Ignacz et al. 2025, Fig. 2.5).

Fig. 1.1: Zone advies vervolgonderzoek geprojecteerd op het kadaster (© Ignacz et al. 2025, Fig. 2.5).

Deel 2: Resultaten landschappelijk bodemonderzoek

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2024J306 (bureauonderzoek; archeologienota ID: 33602) 2025G150 (landschappelijk bodemonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Betrokken actoren	Melissa d'Haenens (archeoloog, assistent-aardkundige, auteur)
Locatie	Provincie: Oost-Vlaanderen Gemeente: Oosterzele Adres: Geraardsbergsesteenweg 69 (Fig. 1.1)
Kadastrale gegevens	Oosterzele, afdeling 1, sectie A, perceel 391E
Bounding Box	Punt 1: X = 110942, Y = 182387 Punt 2: X = 111005, Y = 182443
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	1 645 m ²
Periode veldwerk	1 juli 2025
Einddatum rapportage	27 augustus 2025
Relevante termen²	Oost-Vlaanderen; Zandleemstreek; droge gronden; Steentijd.

² <https://thesaurus.onrorenderfgoed.be>

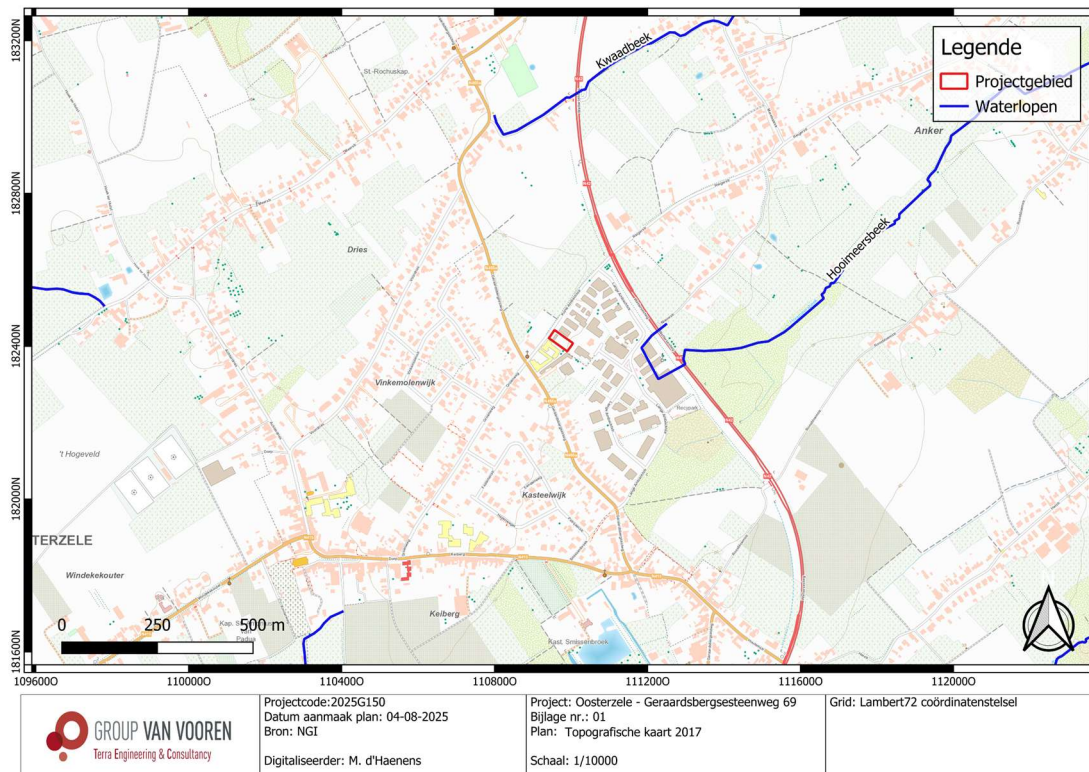

Fig. 2.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

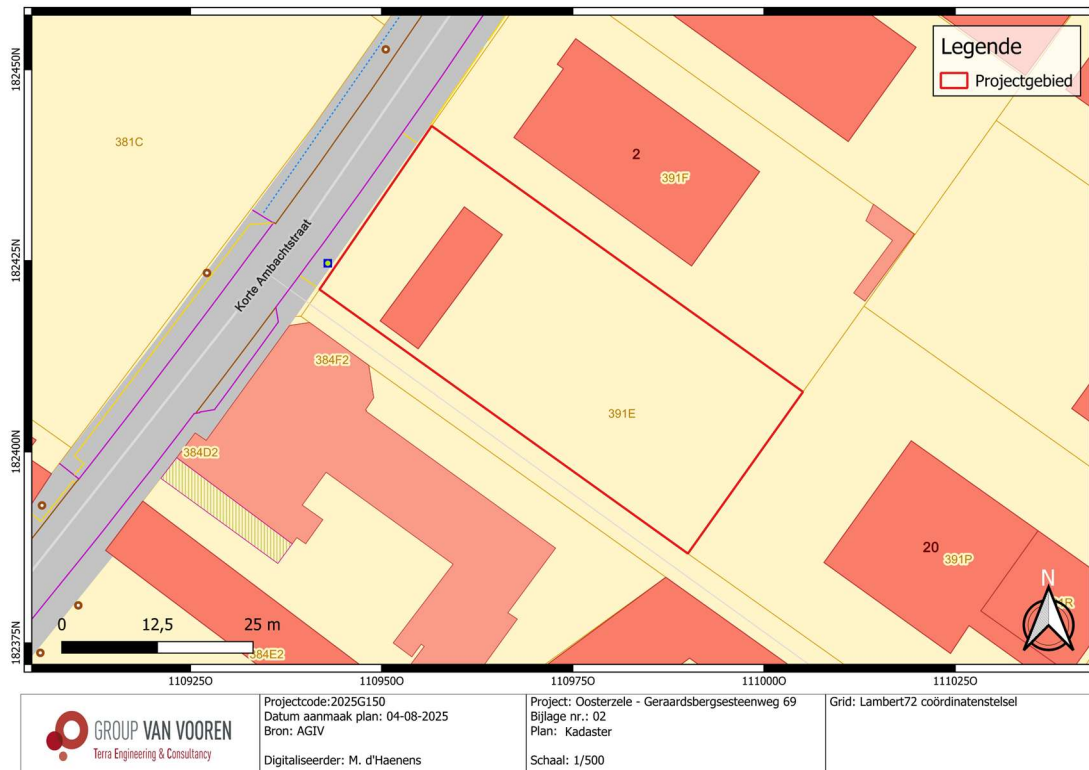

Fig. 2.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 2.3: Meest recente luchtfoto (2024) met situering van het projectgebied (© AGIV).

1.2 Onderzoeksopdracht en vraagstellingen³

Dit uitgesteld vooronderzoek heeft als doel het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en de inschatting van het potentieel op archeologische data- en kennisvermeerdering.

Landschappelijk bodemonderzoek

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?
- Zijn er aanwijzingen voor een verstoorde ondergrond en indien ja, hoe valt deze ruimtelijk (verticaal en horizontaal) af te bakenen?
- Wat is de relatie tussen de vastgestelde bodemopbouw en de aardkundige gegevens uit het bureauonderzoek?
- Is er een (deels) bewaarde paleobodem aanwezig die het bewaringspotentieel voor Steentijdsites en grondsporensites verhoogt?
- Welk archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zal er dienen te volgen op het landschappelijk bodemonderzoek in het uitgesteld vooronderzoek?

³ Ignacz et al. 2025 (ID 33602), 10.

1.3 Onderzoeksmethoden en -technieken

1.3.1 Algemene bepalingen

Het landschappelijk bodemonderzoek heeft als doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en landschap te kennen door een gerichte staalname. Verder moet worden nagegaan of de kenmerken van het bodemarchief gevolgen hebben voor het archeologisch potentieel van het onderzoeksterrein.

Landschappelijke bodemonderzoek kent twee methoden

- Landschappelijk booronderzoek
- Onderzoek met landschappelijke profielputten

Beide methoden kunnen zelfstandig of gecombineerd angewend worden.

Landschappelijk booronderzoek omvat de kartering, door middel van boringen, van de aard, topografie, morfologie en conservering van de ondergrond in functie van een reconstructie van de aardkundige opbouw van het onderzochte gebied, inclusief eventuele bodenvormingsprocessen.

Bij de uitvoering van landschappelijk booronderzoek houdt de aardkundige of assistent-aardkundige dagrapporten bij. Voor landschappelijke booronderzoeken die slechts 1 dag duren moet geen dagrapport bijgehouden worden, indien de gegevens die normaliter in een dagrapport opgenomen worden afleesbaar zijn in de rapportering.⁴

1.3.2 Specifieke methodologie⁵

Voor het opstellen van en bij het uitvoeren van de landschappelijke boringen worden de volgende keuzes in acht genomen:

- Type grondboor
- Diameter grondboor
- Patroon van de boringen
- Afstand tussen de boorraaien
- Afstand tussen de boringen in een raai
- Oriëntatie van de boorraaien
- Diepte van de boringen
- Wenselijkheid van het zeven van de boorkernen, de keuze van de uit te zeven aardkundige eenheid en de daarbij gebruikte maaswijdte

Bovenvermelde keuzes zijn afhankelijk van:

- Aard van de ondergrond
- Diepte van de boring
- Diepte van de grondwatertafel
- Doelstelling en vraagstelling van het onderzoek

⁴ Code van Goede Praktijk, versie 4.0, 66-81.

⁵ Ignacz et al. 2025 (ID 33602), 16-17

Type en diameter grondboor

Voor het landschappelijk bodemonderzoek wordt gebruik gemaakt van een Edelmanboor met een boorkopdiameter van ca. 7 cm. Deze boormethode biedt voldoende informatie over in de litho-stratigrafische gesteldheid van het terrein en laat toe verstoringen op te sporen. Zonder verlengstuk kan met een Edelmanboor tot een diepte van 125 cm geboord worden. Per verlengstuk kan er 100 cm dieper geboord worden.

Patroon en afstand tussen boringen en raaien

Er werd gekozen voor 14 landschappelijke boorpunten die verspreid over het terrein in een driehoeksgrid van 35 m (tussen de raaien) x 35 m (tussen de boorpunten) werden ingepland. Dit boorpuntenplan voorziet een verantwoorde en representatieve dekkingsgraad, vermits de vraagstelling zich voornamelijk focust op het opsporen en afbakenen van archeologisch relevante pedogenetische zones.

Boor- en horizontbeschrijving

Voor het beschrijven en registreren van de boorbeschrijvingen worden de FAO-richtlijnen⁶ gehanteerd, mits aanpassing aan de Belgische normen om te kunnen vergelijken met de Belgische bodemkaarten. De FAO-richtlijnen omschrijven 5 statussen of manieren van profielbeschrijvingen. De boorbeschrijving van het landschappelijk bodemonderzoek valt onder status 4: *"Soil augering description: Soil augerings do not permit a comprehensive soil profile description. Augerings are made for routine soil observations and identifications in soil mapping, and for that purpose normally provide a satisfactory indication of the soil characteristics."*⁷

De grenzen van **horizonten** geven informatie over de dominante factoren die de bodem vorm(d)en. In bepaalde gevallen wijzen ze een eventuele menselijke impact op het landschap. De horizontgrenzen worden beschreven volgens dieptes, kenmerken en topografie.

Op basis van de **textuurbepaling** van het sediment worden de belangrijkste bestanddelen omschreven. Dit gebeurt louter visueel en berust op de ervaring van de horizontbeschrijver. De textuur verwijst naar de verhouding in korrelgroottes, die op zijn beurt verwijst naar zand, leem (silt) en klei.

De **kleurbepaling** van de bodemkleuren (kleur matrix) geven informatie over de samenstelling en de oxidatie-reductieomstandigheden uit het verleden en het heden. De kleur wordt mede bepaald door zeer fijne bestanddelen van gehumificeerd organisch materiaal (donker), ijzeroxides (geel, bruin, oranje en rood), mangaanoxides (zwart), gleyverschijnselen, degradatieprocessen etc. Dit dient afgewogen te worden ten aanzien van de oorspronkelijke sedimentkleur. De kleurbepaling gebeurt louter op basis van organoleptische waarnemingen, wat volgens de DOV voldoende is.

Met **HTM (Human Transported Material)** bedoelt men elke vaste of vloeibare stof die in de bodem aanwezig is, maar van een andere bron afkomstig is of direct gelinkt is aan de menselijke intentionele activiteiten. *De facto* gaat het hier om verzetten gronden of puin, vaak door toedoen van machinale activiteiten, zonder dat natuurlijke processen hierbij te pas komen.

⁶ FAO Guidelines for soil description.

⁷ FAO Guidelines for soil description, 4th ed.

Fig. 2.4: Voorstel boorpuntenplan op de meest recente luchtfoto (2024)
(© Ignacz et al. 2025, Fig. 2.7).

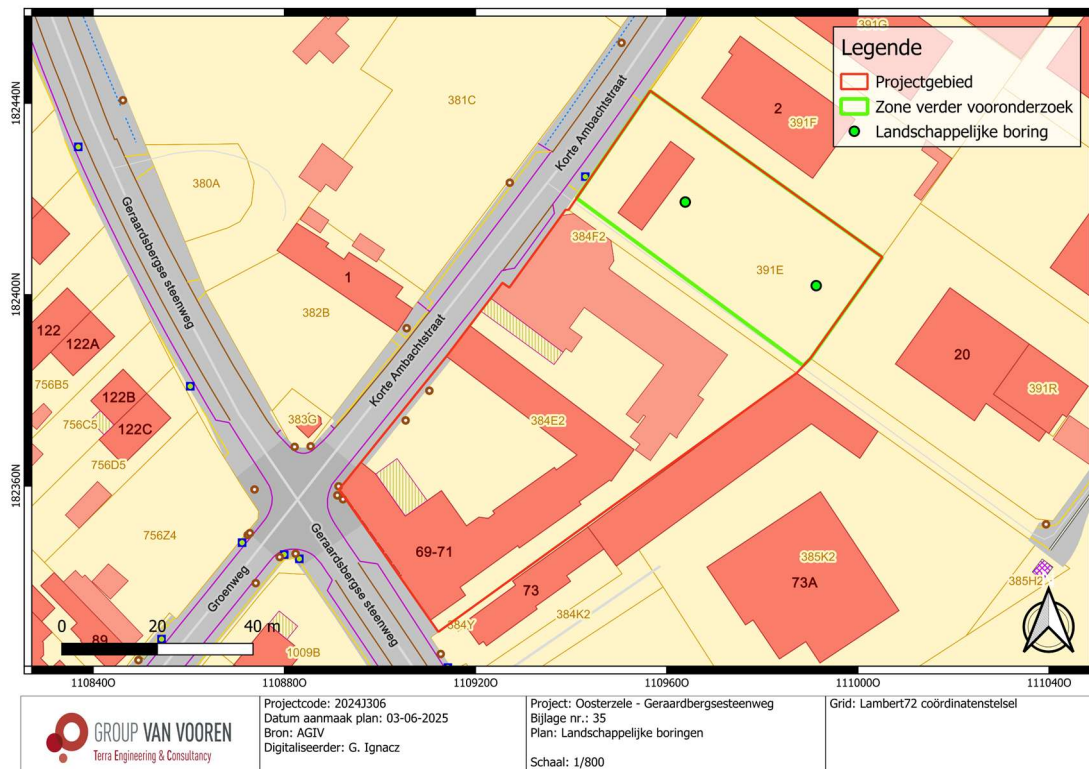

Fig. 2.5: Voorstel boorpuntenplan op het kadasterplan
(© Ignacz et al. 2025, Fig. 2.8).

1.3.3 Uitgevoerde methodologie en afwijkingen van de opgestelde methodologie

Op 1 juli 2025 werden er 2 landschappelijke boringen (Fig. 2.6) uitgevoerd binnen de contouren van het projectgebied. Alle boringen konden op de voorziene locaties worden uitgevoerd.

Het landschappelijk bodemonderzoek is uitgevoerd met een edelmanboor met een diameter van 7 cm. De bodemprofielen zijn door Melissa d'Haenens beschreven conform de methodiek om bodems te beschrijven volgens de FAO guidelines for soil description, gepubliceerd in: FAO (2006): Guidelines for Soil Description, 4e editie, Rome. De bodemprofielen werden gefotografeerd en alle boorpunten werden ingemeten door middel van een GPS en kregen een uniek boornummer. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werden geen vondsten gedaan of sporen aangetroffen. Er werden geen stalen ingezameld en er is ook geen nood aan conservatie.

Het landschappelijk bodemonderzoek genereerde voldoende en representatieve data om een oordeelkundige uitspraak te doen over de litho-stratigrafische gesteldheid van het terrein en de hieraan gelieerde archeologische inschatting.

Fig. 2.6: Meest recente luchtfoto (2024) met situering van de uitgevoerde boorpunten (© AGIV).

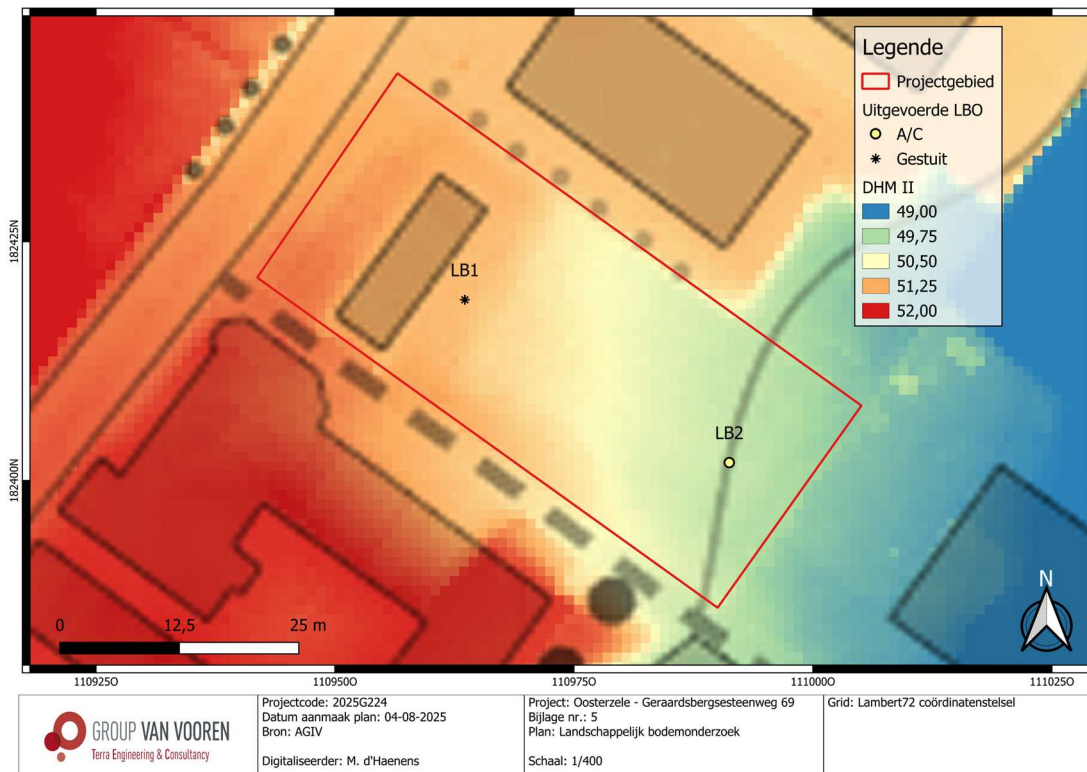

Fig. 2.7: Digitaal hoogtemodel met situering van de uitgevoerde boorpunten (© AGIV).

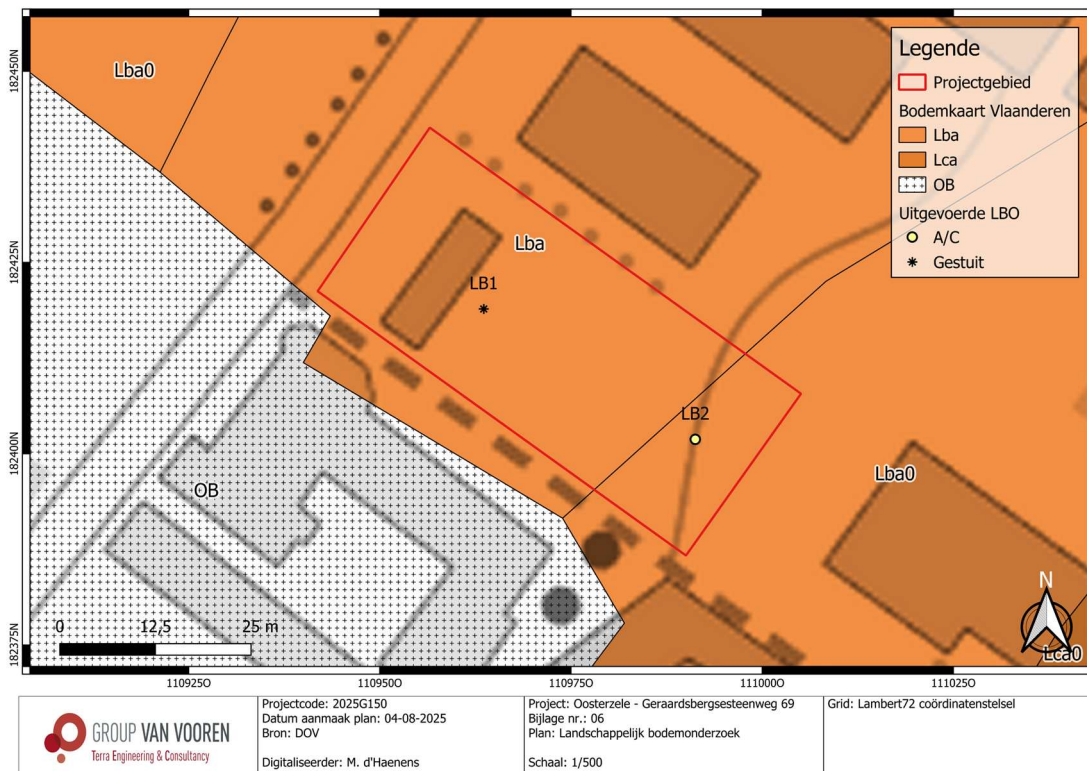

Fig. 2.8: Bodemkaart met situering van de uitgevoerde boorpunten (© DOV).

2 Assessmentrapport

2.1 Terreingesteldheid

Het projectgebied bestaat uit een grasveld met allerlei speelelementen, een containerklas en vier bomen. Het projectgebied omvat verder ook een deel van de noordwestelijke parkeerplaatsen. De speelelementen zijn o.a. een speelbus, voetbalgoaltjes, een speelheuvel met buizen en een wilgenhut. De speelweide is op het moment van het onderzoek nog in gebruik, evenals de parkeerplaatsen langs de openbare weg.

Fig. 2.9: Overzichtsfoto van het terrein ter hoogte van Boring 2, in noordwestelijke richting.

Fig. 2.10: Overzichtsfoto van het terrein ter hoogte van Boring 1, in zuidoostelijke richting.

Fig. 2.11: Overzichtsfoto van het terrein, de speelheuvel met buis en wilgenhut in noordwestelijke richting.

Fig. 2.12: Overzichtsfoto van het terrein ter hoogte van Boring 2, de speelbus in oostelijke richting.

2.2 Aardkundige opbouw van het terrein

De bodemkaart karteert voor het volledige terrein een Lba-bodem, zijde een droge zandleembodem met textuur B-horizont. In het zuidelijke gedeelte wordt dit aangevuld tot Lba0. Hierbij staat 0 voor het voorkomen van een dikke A-horizont (> 40 cm dik).

Het terrein bestaat uit één pedogenetische zone met een A/C-profiel en een dikke antropogene A-horizont van 40 cm dik. Dit horizont werd zowel in het noorden (bij de gestuite boring) als in het zuiden vastgesteld. De horizont bestaat uit een vaste en harde zandleem met een grijsbruine kleur. Er is een bijmenging bestaande uit baksteenfragmenten, kiezels, glas en houtskool. De knikker die werd aangetroffen in boring 2 toont dat het om een recente antropogene A-horizont gaat.

In boring 2 werd de C-horizont vastgesteld van 40 cm-mv tot 140 cm-mv. Het gaat hierbij om een vaste homogeen bruine zandleem met een erg harde bovenlaag. De ondergrens is erg duidelijk en bijmengingen bestaan uit bioturbaties. Onder deze C-horizont werd het tertiaire substraat aangeboord. Het bestaat uit grof, geel zand met een grindbijmenging (Formatie van Lede).

Boring 2 (LB2) kan gelden als referentieprofiel.

Tabel 2.1: Vastgestelde bodemprofielen				
Boring	Bodemkaart	Vastgesteld profiel (vereenvoudigd)	Interpretatie bodemserie	Interpretatie
1	Lba	Ap	/	Matige bodembewaring
2	Lba0	Ap-1C-2C	Lbp	Matige bodembewaring

Boring 2 (B2)

Beschrijver	Melissa d'Haenens (Terra Engineering & Consultancy nv, Group Van Vooren)
Soort onderzoek	Archeologisch: Landschappelijk bodemonderzoek
Locatie	Oosterzele – Geraardsbergsesteenweg 69
Hoogteligging	50,07 m TAW
Datum	01-07-2025
Landgebruik	Grasveld
Weersomstandigheden	Bewolkt; 20 °C
Oriëntatie	n.v.t.
Bodemeenheid bodemkaart	Lba0
Gereedschap	Edelmanboor Ø 7 cm

	Horizont 1 (Ap) 0-40 cm: vast, hard zandleem; homogeen grijs-bruin; ondergrens diffuus; bijmenging: kiezel, baksteen, knikker, houtskool.
	Horizont 2 (C1) 40-140 cm: hard, vast zandleem; homogeen bruin; ondergrens duidelijk; bijmenging: bioturbaties.
	Horizont 3 (C2, tertiair) 140-160 cm: grof zand; geel; grindbijmenging.
	Formatie van Lede
	Grondwatertafel: niet bereikt Opmerkingen: / Interpretatie bodemtype: Lbp

Fig. 2.13: Bodemprofiel 2, referentiebodemprofiel pedogenetische zone met A/C-profielen.

2.3 Assessment stalen

Er werden geen stalen genomen.

2.4 Conservatie-assessment

Niet van toepassing.

2.5 Datering en interpretatie

Uit het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat er één pedogenetische zone aanwezig is ter hoogte van het projectgebied. Het gaat om een A/C-profieltype met een dikke antropogene A-horizont van 40 cm dik en bijmengingen bestaande uit baksteen, kiezels, glas en houtskool. De knikker die werd aangetroffen in boring 2 toont dat het om een recente antropogene A-horizont gaat. De C-horizont werd vastgesteld op 40 cm-mv tot 140 cm-mv. Het gaat hierbij om een vaste homogeen bruine zandleem met een erg harde bovenlaag. Onder deze C-horizont werd het tertiaire substraat aangeboord. Het bestaat uit grof, geel zand met een grindbijmenging (Formatie van Lede).

Gezien er geen (deels) bewaarde paleobodem werd vastgesteld dringt een Steentijdonderzoek zich niet op. De kans op het aantreffen van een eventuele Steentijd artefactensite wordt laag geacht. De kans op kennis- en datavermeerdering van een eventuele grondsporensite wordt evenwel nog steeds hoog geacht. Er kan meteen overgegaan worden op een proefsleuvenonderzoek i.f.v. sporensites.

2.6 Confrontatie resultaten voorgaand onderzoek

De vastgestelde boorprofielen vertonen een bodemopbouw die niet volledig overeenstemmen met de gegevens van de bodemkaart. Er werd een textuur B-horizont (Lba) verwacht, maar deze werd niet aangetroffen. Er is echter wel sprake van een A/C-profieltype met dikke antropogene A-horizont en zonder profielontwikkeling (Lbp). De bijmengingen in de horizont zijn van erg recente aard. In boring 2 werd de tertiaire laag aangeboord.

Uit alle gegenereerde data van het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat er geen goede bewaringsomstandigheden zijn voor het aantreffen van Steentijd artefactensites. Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem om Steentijd artefactensites sites op te zoeken, is dan ook niet noodzakelijk. De bewaringsomstandigheden zijn echter nog steeds goed te noemen voor het aantreffen van grondsporensites. Er dient meteen over gegaan te worden op een proefsleuvenonderzoek i.f.v. sporensites.

2.7 Archeologische verwachting en vervolgtraject

Uit het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat er op het terrein geen (deels) bewaarde paleobodem aanwezig is waardoor er geen Steentijdtraject dient opgestart te worden. Het profiel van boring 2 vertoonde een A/C-profiel met een dikke antropogene A-horizont. De verwachting naar goed bewaarde sporensites blijft evenwel hoog. Er kan direct overgegaan worden op een proefsleuvenonderzoek i.f.v. sporensites.

2.8 Conclusie en beantwoording onderzoeksvragen

Uit het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat er op het terrein geen (deels) bewaarde paleobodem aanwezig is waardoor er geen Steentijdtraject dient opgestart te worden. Het profiel van referentieboring 2 vertoonde een A/C-profiel met een dikke antropogene A-horizont. De verwachting naar goed bewaarde sporensites blijft evenwel hoog. Er kan direct overgegaan worden op een proefsleuvenonderzoek i.f.v. sporensites.

- **Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?**

Uit het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat er één pedogenetische zone aanwezig is ter hoogte van het projectgebied. Het gaat om een A/C-profieltype met een dikke antropogene A-horizont van 40 cm dik en bijmengingen bestaande uit baksteen, kiezels, glas en houtskool. De knikker die werd aangetroffen in boring 2 toont dat het om een recente antropogene A-horizont gaat. De C-horizont werd vastgesteld van 40 cm-mv tot 140 cm-mv. Het gaat hierbij om een vaste homogeen bruine zandleem met een erg harde bovenlaag. Onder deze C-horizont werd het tertiaire substraat aangeboord. Het bestaat uit grof, geel zand met een grindbijmenging (Formatie van Lede).

- **Zijn er aanwijzingen voor een verstoorde ondergrond en indien ja, hoe valt deze ruimtelijk (verticaal en horizontaal) af te bakenen?**

De A-horizont (40 cm) is duidelijk recent verstoord en is bijgemengd met baksteenfragmenten, kiezels, glas en zelfs een knikker. Het is mogelijk dat deze recente horizont de verwachte paleobodem heeft opgenomen waardoor deze volledig verdwenen is op het terrein.

- **Wat is de relatie tussen de vastgestelde bodemopbouw en de aardkundige gegevens uit het bureauonderzoek?**

De vastgestelde boorprofielen vertonen een bodemopbouw die niet volledig overeenstemmen met de gegevens van de bodemkaart. Er werd een textuur B-horizont (Lba) verwacht, maar deze werd niet aangetroffen. Er is echter wel sprake van een A/C-profieltype met dikke antropogene A-horizont en zonder profielontwikkeling (Lbp). De bijmengingen in de horizont zijn van erg recente aard. In boring 2 werd de tertiaire laag aangeboord.

- **Is er een (deels) bewaarde paleobodem aanwezig die het bewaringspotentieel voor Steentijdsites en grondsporensites verhoogt?**

Neen, deze is niet aanwezig.

- **Welk archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zal er dienen te volgen op het landschappelijk bodemonderzoek in het uitgesteld vooronderzoek?**

Uit alle gegenereerde data van het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat er geen goede bewaringsomstandigheden zijn voor het aantreffen van Steentijd artefactensites. Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem om Steentijd artefactensites sites op te zoeken, is dan ook niet noodzakelijk. De bewaringsomstandigheden zijn echter nog steeds goed te noemen voor het aantreffen van grondsporensites. Er dient meteen over gegaan te worden op een proefsleuvenonderzoek i.f.v. sporensites.

Deel 3: Resultaten proefsleuvenonderzoek

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2024J306 (Bureauonderzoek; ID: 33602), 2025G150 (Landschappelijk bodemonderzoek), 2025G224 (Proefsleuvenonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Betrokken actoren	Melissa d'Haenens (archeoloog, assistent-aardkundige, auteur) Kobe Bettens (assistent-archeoloog) Eleonore Carlier (studente archeologie)
Locatie	Provincie: Oost-Vlaanderen Gemeente: Oosterzele Adres: Geraardsbergsesteenweg 69
Kadastrale gegevens	Oosterzele, afdeling 1, sectie A, perceel 391E
Bounding Box	Punt 1: X = 110942, Y = 182387 Punt 2: X = 111005, Y = 182443
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	1 645m ²
Periode veldwerk	27 juli 2025
Einddatum onderzoek (afron- ding rapportage)	27 augustus 2025
Relevante termen	Oost-Vlaanderen; Zandleemstreek; droge gronden; Proefsleuven.

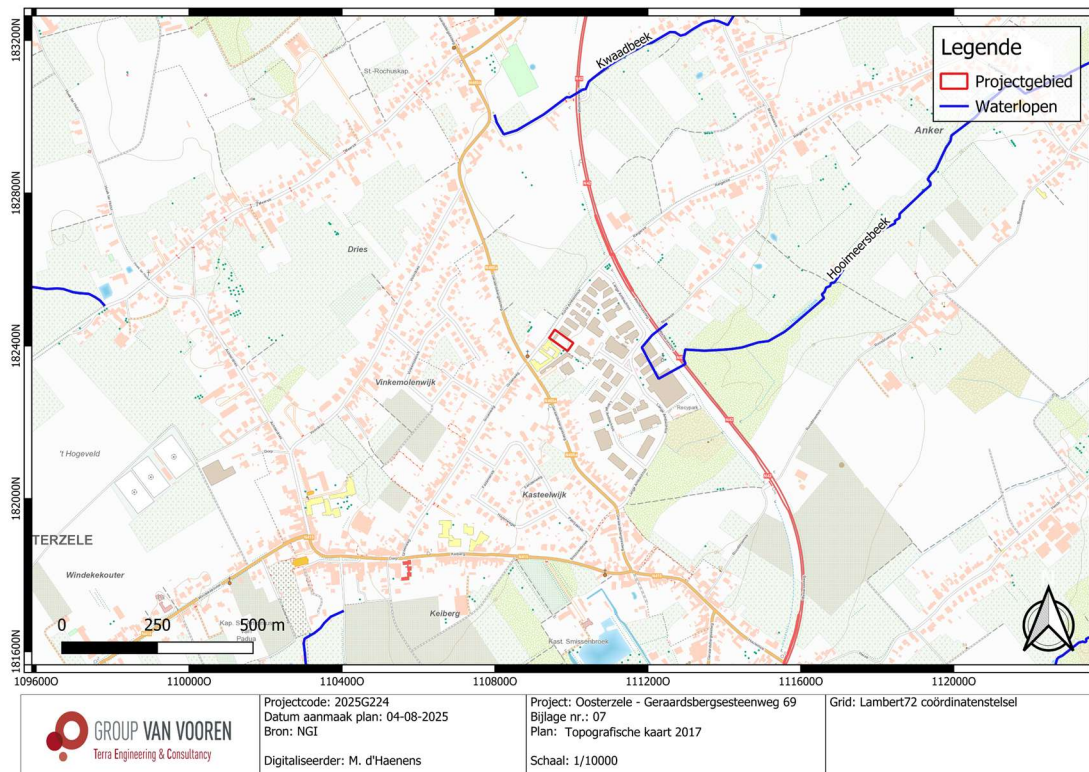

Fig. 3.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

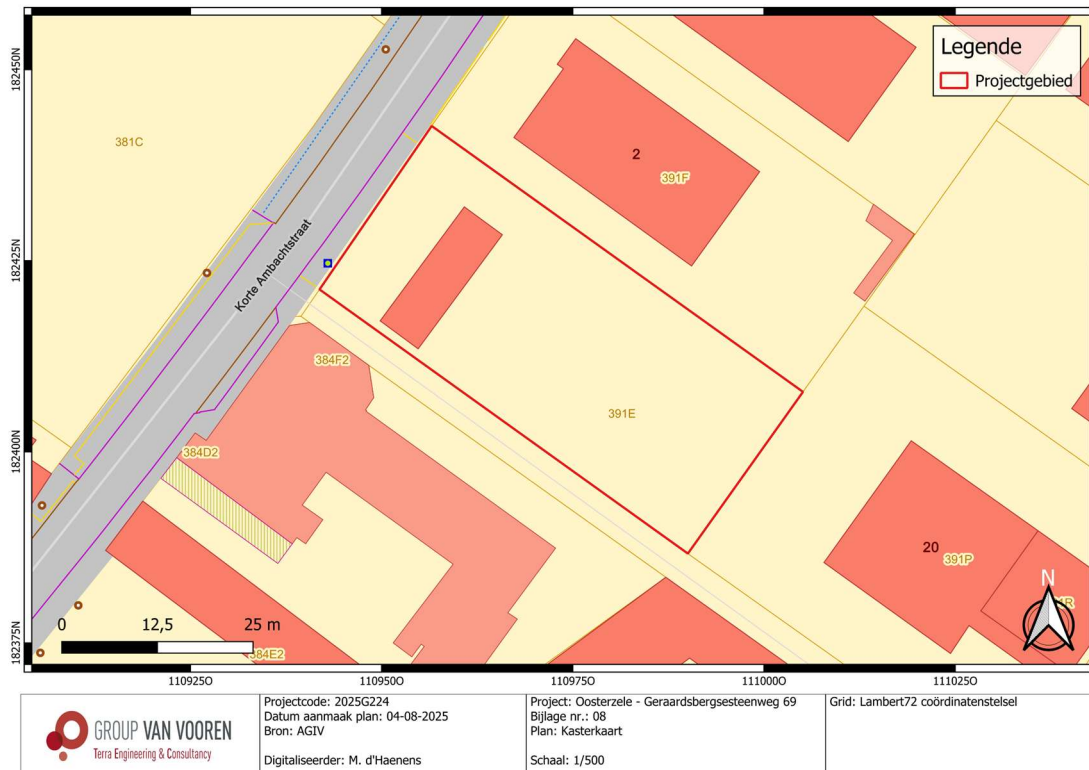

Fig. 3.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 3.3: Meest recente luchtfoto (2024) met situering van het projectgebied (© AGIV).

1.2 Onderzoeksopdracht en vraagstellingen⁸

Indien het landschappelijk bodemonderzoek uitwijst dat er nog een voldoende bewaard bodemarchief aanwezig is, zal een proefsleuvenonderzoek nuttig/noodzakelijk zijn.

Voor het opsporen van (pre)historische vindplaatsen met bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest accurate onderzoekstechniek voor het verkrijgen van resultaten inzake de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Door middel van een machinaal proefsleuvenonderzoek kan immers op een snelle en efficiënte wijze een inschatting gemaakt worden van de bewaringstoestand van de eventueel aanwezige archeologische waarden voor wat betreft de geselecteerde zone van het proefsleuvenonderzoek. Op basis van dit onderzoek wordt minstens 12,5 % van het onderzoeksareaal onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters.

Dit uitgesteld vooronderzoek heeft als doel het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en de inschatting van het potentieel op archeologische data- en kennisvermeerdering.

⁸ Ignacz et al. 2025 (ID33602), 11-12.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

Proefsleuvenonderzoek:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een aard(bodem)kundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen?
- Welke archeologisch relevante sporen zijn er aanwezig?
- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja:
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het geschatte aantal individuen?
- Hoe kunnen de archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de wetenschappelijke waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
 - Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 - Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Wat is de te volgen strategie bij een vervolgonderzoek?

1.3 Onderzoeksmethoden en -technieken

1.3.1 Algemene bepalingen

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven.

Het resultaat van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem wordt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt. Zowel het deel van het terrein dat onderzocht wordt als het deel van de sporen dat opgegraven wordt, is steeds statistisch representatief en laat toe uitspraken te doen over het geheel van het terrein, behalve bij vooronderzoek met ingreep in de bodem met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen.

Zones van het opgravingsvlak die sporen of archeologische artefacten bevatten, worden terug afgedekt om te voorkomen dat degradatie ervan zou optreden, in afwachting van een opgraving of definitief fysiek behoud. De afdekkingswijze en het gebruikte materiaal garanderen een degelijk behoud van de sporen en archeologische artefacten, zonder er evenwel schade aan toe te brengen. Het materiaal en de aanbrengingswijze daarvan zijn bovendien van die aard dat er geen schade optreedt bij het latere verwijderen van de afdekking. Er worden nog tijdens het terreinwerk bewarende maatregelen getroffen bij sporen waarvan blootstelling aan de lucht en de weerslementen kan leiden tot schadelijke gevolgen voor behoud en onderzoek.

De algemene bepalingen van een proefsleuvenonderzoek, zoals vastgesteld in de Code van Goede Praktijk, zijn hier van toepassing.⁹

1.3.2 Specifieke methodologie¹⁰

Deze methode wordt uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk 4.0 en is van toepassing voor sites zonder complexe verticale stratigrafie. Het onderzoek is van toepassing wanneer blijkt uit het landschappelijk bodemonderzoek dat er weinig of geen verstoorde gronden aanwezig zijn en het Steentijdpotentieel werd afgewogen. Eventuele verstoorde zones kunnen uit het proefsleuvenonderzoek gelaten worden.

Voor de inplanting van de proefsleuven werd rekening gehouden met het reliëf van het terrein. Zo werden de proefsleuven NO-ZW en dwars op de isohypsen aangelegd. Dit komt in totaal neer op 2 parallelle proefsleuven.

Bij een totaal en ingrijpend verstoord bodemarchief kunnen de sleuven eventueel tijdens het aanleggen onderbroken worden, om dan vervolgens terug aan te leggen buiten de verstoorde zone. Indien deze keuze gemaakt wordt, dient dit beargumenteerd te worden door de veldwerkleider bij de rapportage van het proefsleuvenonderzoek. Verstoorde zones uit het landschappelijk bodemonderzoek mogen ook uitgesloten worden uit het sleuvenplan wanneer hier voldoende gefundeerde argumenten voor zijn.

⁹ Code van Goede Praktijk, versie 4.0, 66-81.

¹⁰ Ignacz et al. 2025, 23-24.

Het bijgevoegde proefsleuvenplan is enkel van toepassing indien er geen Steentijdsites werden vastgesteld tijdens het voorafgaande Steentijdtraject. Wanneer er wel concentraties werden vastgesteld, worden deze zone uitgesloten van het proefsleuvenonderzoek en wordt het bijgevoegde proefsleuvenplan aangepast.

Door de proefsleuven (Fig. 3.4-Fig. 3.6) in te planten op een onderlinge afstand van ca. 15 m, wordt meteen gebiedsdekkend gewerkt en kan gemakkelijk ca. 10 % van zone van verder vooronderzoek onderzocht worden zoals bepaald in de Code van goede Praktijk. Aanvullend, om minimaal 12,5 % van het terrein te onderzoeken, worden kijkvensters of volgvensters aangelegd indien sporen aangetroffen worden. Er kunnen ook kijkvensters uitgegraven worden om moeilijk onderzochte zones waar geen sleuven kunnen uitgegraven worden, te compenseren. De kijk- en/of volgvensters worden aangelegd om een beter inzicht te krijgen in de onderlinge samenhang van sporen, indien er aangetroffen worden, en om een duidelijke afbakening te kunnen maken voor een eventueel vervolgonderzoek indien toch waardevolle sporen zouden aangetroffen worden. Zowel archeologisch interessante als archeologisch 'lege' zones kunnen door middel van kijkvensters nader onderzocht worden.

De proefsleuven worden machinaal uitgegraven door middel van een tandenloze graafbak van 2 m tot op het eerste leesbare archeologische niveau. Onafhankelijk van de resultaten van het Steentijdtraject, dient alsnog bij het proper maken en opschaven van het grondvlak en de profielen aandacht besteed te worden aan de aanwezigheid van lithisch materiaal. Indien er een lithische artefactensite wordt geattesteerd, worden de artefacten in 3D ingemeten en wordt het materiaal na het veldwerk bekeken door een ervaringsdeskundige inzake lithische artefacten.

Per proefsleuf wordt minimaal één profielkolom (minimaal 1 m breed) aangelegd waarbij ca. 60 cm van de moederbodem zichtbaar is. De locatiekeuze van deze profielputten is afhankelijk van de variabiliteit in de bodemopbouw. Alle bodemprofielen worden opgekuist, gefotografeerd (voorzien van profielnummer, sleufnummer, noordpijl en schaallat) en beschreven per horizont op basis van de bodemkundige registratie- en beschrijvingsmethodes. Bij elke profielput wordt de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld genomen en op het plan aangeduid.

De uitvoerders van het proefsleuvenonderzoek dienen niet te beschikken over specifieke en/of bijkomende competenties ten opzichte van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk 4.0. Afwijkingen ten aanzien van het programma van maatregelen en de Code van Goede Praktijk dienen opgenomen te worden in de rapportage met bijhorende motivering.

Bij de rapportage van het proefsleuvenonderzoek dient de uitvoerder elke afwijking ten aanzien van het programma van maatregelen en/of de vigerende Code van Goede Praktijk te vermelden en te beargumenteren in de rapportage.

Fig. 3.4: Voorstel inplanting proefsleuven op de meest recente luchtfoto (@ Ignacz et al. 2025, Fig. 2.10).

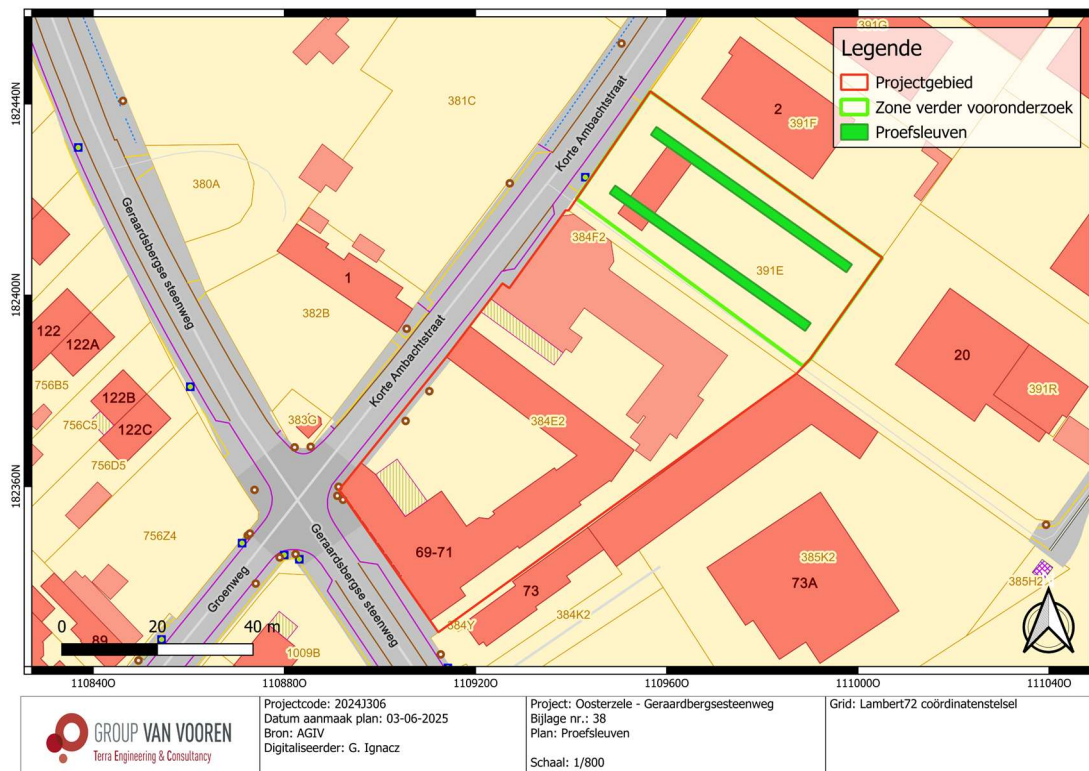

Fig. 3.5: Voorstel inplanting proefsleuven op het kadasterplan (@ Ignacz et al. 2025, Fig. 2.11).

1.3.3 Uitgevoerde methodologie en afwijkingen van de opgestelde methodologie

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op donderdag 24 juli 2025, onder leiding van archeoloog Melissa d'Haenens, assistent-archeoloog Kobe Bettens en studente archeologie Eleonore Carlier.

De sleuven werden aangelegd door middel van een bandenkraan van 21 ton, met een gladde kraanbak van 2 m breed. De teelaarde werd laagsgewijs verdiept tot op het eerste archeologisch relevante niveau. Indien er meerdere archeologische niveaus aanwezig waren, werd er na registratie van eventuele archeologische waarden afgewogen of het mogelijk was verder te verdiepen zonder het archeologisch bestand te schaden. Bij het verdiepen van de teelaarde werd elke laag afgespeurd op eventuele vondsten.

De proefsleuven en aangetroffen sporen werden gedocumenteerd door middel van overzichtsfoto's. Verspreid over het terrein werden enkele profielwanden opgeschoond, teneinde een goed beeld te verkrijgen van de aanwezige bodemopbouw. In totaal gaat het om twee bodemprofielen verspreid over het terrein. Deze profielen werden gefotografeerd en ingetekend. Alle aangelegde sleuven, aangetroffen sporen, profielen en hoogtes werden ingemeten door middel van een GPS. Gebruik makend van een GIS omgeving werden de verzamelde data verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan. De resultaten van het onderzoek worden geïnventariseerd in een fotolijst, profielinventaris en sporenlijst. Door een gebrek aan vondsten tijdens het proefsleuvenonderzoek werd er geen vondstenlijst toegevoegd.

Proefsleuf 1 (WP1) en Proefsleuf 3 (WP3) werden beiden 2 m naar het noordoosten geplaatst om de aanwezige bomen op het terrein te vrijwaren. Beide proefsleuven werden verder in het noordwesten inkort omwille van de aanwezigheid van een containerklas die nog in gebruik is (Fig. 3.8). Ook in het zuidwesten werden deze sleuven ingekort om de verschillende aanwezige speelelementen (speelbus, speelheuvel met buis en glijbaan en de wilgenhut) te vrijwaren (Fig. 3.9 Fig. 2.11). Deze elementen blijven nog geruime tijd in gebruik. Omwille van deze zuidelijke inkorting werd besloten om een extra proefsleuf (WP4) aan te leggen ten zuiden van deze elementen. Dit liet toe om een oordeelkundige uitspraak te doen over het zuidoostelijke deel van het terrein. Het kijkvenster werd aan proefsleuf 1 aangelegd. Werkput 2 werd als extra proefsleuf tussen WP1 en WP3 centraal op het terrein aangelegd.

Door middel van vier proefsleuven en één kijkvenster (Fig. 3.6) werd een oppervlakte van 195 m² onderzocht. De totale terreinoppervlakte van 1 645 m² kon niet volledig onderzocht worden door de aanwezigheid van een containerklas (114 m²) in het noordwesten van het terrein. Het onderzoeksgebied is daarom 1 531 m². Dit resulteert in een dekkingspercentage van 12,73 %. Het inkorten van de proefsleuven heeft zodoende geen invloed op de representativiteit van het onderzoek. Op basis van de gegenereerde data kan gesteld worden dat er voldoende informatie verzameld is om een oordeelkundige uitspraak te doen inzake de afwezigheid van relevante archeologische waarden en het kennis- en datapotentieel binnen de contouren van het projectgebied.

Fig. 3.6: Meest recente luchtfoto (2024) met uitgevoerd proefsleuvenplan (© AGIV).

Fig. 3.7: Zicht op het terrein in zuidoostelijke richting.

Fig. 3.8: Zicht op het terrein in noordwestelijke richting.

Fig. 3.9: Overzicht Proefsleuf 1 (WP1) met zicht op de speelheuvel en wilgenhut.

2 Assessmentrapport

Tijdens de aanleg van de proefsleuven werd er vastgesteld dat het terrein bestaat uit één pedogenetische zone met een A/C-profieltype en een dikke antropogene A-horizont van 40 cm dik. Er werd aangelegd op de top van deze C-horizont op ca. 40 cm-mv (48,92 - 50,42 TAW).

Fig. 3.10: Overzichtsfoto in Proefsleuf 2 (WP2) richting het zuidoosten.

Fig. 3.11: Overzichtsfoto in proefsleuf 3 (WP3) in zuidoostelijke richting.

Fig. 3.12: Allesporenplan geprojecteerd op recente luchtfoto (2024) (©AGIV).

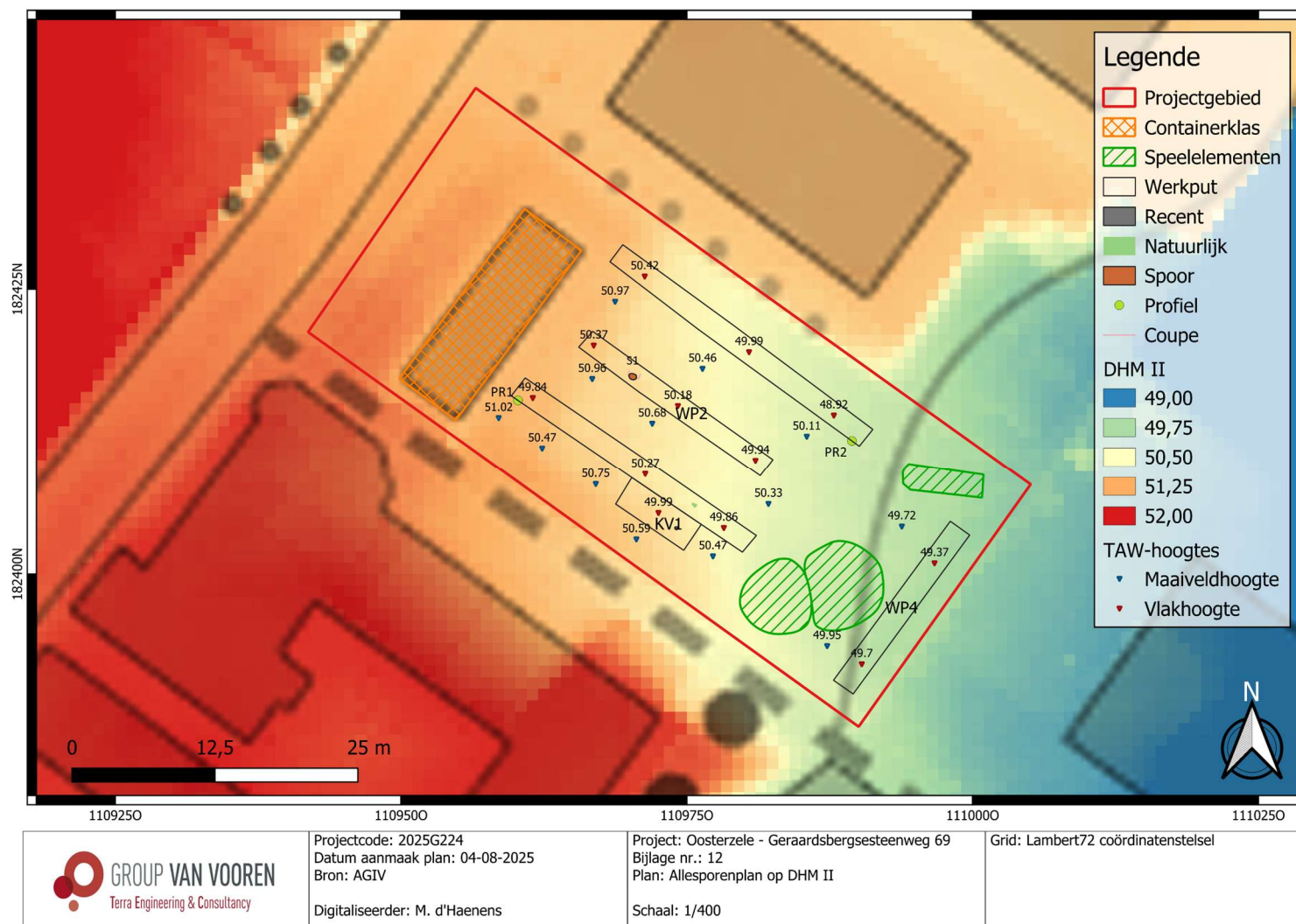

Fig. 3.13: Allesporenplan met TAW-hoogtes geprojecteerd op het Digitaal Hoogtemodel (© AGIV).

2.1 Beschrijving van de aardkundige opbouw

In Proefsleuf 1 en 3 werd er een bodemprofiel aangelegd, opgeschoond en geregistreerd. De profielen werden in het noordwesten en het zuidoosten aangelegd, respectievelijk op de hogere en op de lager gelegen kant. Zodoende is er een goede spreiding over het hele terrein en kan er een goede inschatting gemaakt worden van de bodemgenese en de landschapsvorming op het terrein.

Uit deze bodemprofielen bleek dat het terrein bestaat uit één pedogentische zone. Het gaat om volgende litho-stratigrafische gesteldheid: gronden met een A/C bodemprofiel.

De A-horizont bestaat uit een grijsbruine, vaste en harde zandleem. De horizont is 40 cm dik en kent een onregelmatige ondergrens. Bijmengingen bestaan uit organisch materiaal, baksteenfragmenten, kiezels en houtskool. De C-horizont komt voor vanaf 40 tot ca. 95 cm-mv en bestaat uit een zeer harde bruine zandleem. De ondergrens is heel duidelijk en bijmengingen bestaan uit bioturbaties. Vanaf ca. 95 cm-mv werd de tertiaire laag vastgesteld. Deze maakt deel uit van de Formatie van Lede en heeft een bruin-gele kleur. Het substraat bestaat uit zand met grindbijmengingen. Er vallen verder ook roestvlekken en gleyverschijnselen op te merken in de horizont.

Het referentiebodemprofiel 1 (PR1) stemt niet volledig overeen met de bodemkaart. Er werd een Lba-bodem verwacht, maar er werd geen textuur B-horizont aangetroffen. Het gaat hier eerder over een Lbp-bodem, een droge leemgrond zonder profielontwikkeling.

Fig. 3.14: Profiel 1 in het noordwesten van Proefsleuf 1.

2.2 Beschrijving van de archeologische sporen

Er werden geen relevant archeologische sporen vastgesteld. De extra sleuven en het kijkvenster leverden enkel een recent en een natuurlijk spoor op (Fig. 3.11).

De natuurlijke sporen bevonden zich in WP1 en WP2. In proefsleuf 2 werd een coupe uitgevoerd op spoor 1, waarna bleek dat het ook hier om een natuurlijk spoor ging.

Het recente spoor werd aangetroffen in het kijkvenster aan proefsleuf 1. Het ging om een recente paalkuil met kern waarvan het hout nog bewaard is.

Fig. 3.15: Spoor 1 en de coupe op spoor 1 in proefsleuf 2 (WP2)

Fig. 3.16: Recent spoor (paalkuil met kern) in Kijkvenster 1 (KV1).

2.3 Beschrijving van de vondsten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden er geen vondsten ingezameld.

2.4 Natuurwetenschappelijke staalnames

Er werden geen natuurwetenschappelijke stalen ingezameld.

2.5 Conservatie-assessment

Vermits er geen relevante archeologische vondsten ingezameld werden, dient er geen conservatie-assessment opgesteld te worden.

2.6 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek leverde voldoende data op om een oordeelkundige uitspraak te doen over de archeologische verwachting van het terrein. In totaal werd 12,73 % van het totale onderzoekbare terrein onderzocht, hetgeen statistisch gezien als voldoende wordt beschouwd om van een representatief vooronderzoek te spreken. Hieruit blijkt dat het archeologisch potentieel zeer laag is. Het potentieel op kennis- en datawinst van eventueel verder vervolgonderzoek wordt idem dito bijgesteld naar zeer laag.

Het proefsleuvenonderzoek wees uit dat het terrein uit één pedogentische zone bestaat. Het gaat om gronden met een A/C bodemprofiel waarbij er sprake is van een dikke antropogene A-horizont (> 40 cm) bestaande uit grijsbruin, hard zandleem. De C-horizont komt voor vanaf 40 cm-mv tot ca. 95 cm-mv en bestaat uit een bruine, harde zandleem. Deze horizont rust op een tertiair substraat, de Formatie van Lede bestaande uit een bruin-geel zand met grindbijmenging.

Het referentiebodemprofiel 1 (PR1) stemt niet volledig overeen met de bodemkaart. Er werd een Lba-bodem verwacht, maar er werd geen textuur B-horizont aangetroffen. Het gaat hier eerder over een Lbp-bodem, een droge leemgrond zonder profielontwikkeling.

Het aangetroffen sporenbestand omvat in totaal drie bodemsporen waarvan twee als natuurlijk werd afgeschreven. Het derde werd aan de hand van zijn spoorkenmerken zoals textuur, vulling en kleur, beschouwd als recent antropogeen spoor. Het niet aantreffen van vondsten en de recente antropogene sporen, die weinig relevante archeologische waarden hebben, leiden daardoor niet tot bijkomstige kennis- en/of datawinst voor de omgeving van Oosterzele.

Alle verzamelde data en vaststellingen tijdens het proefsleuvenonderzoek leiden tot de conclusie dat het terrein een laag kennis- en datapotentieel heeft. Er werden immers geen relevante archeologische sites vastgesteld die zouden kunnen leiden tot bijkomende informatie over de omgeving. Er werden louter sporen vastgesteld die te linken zijn aan landinrichting uit de Nieuwste Tijd. Kostenbaat is verder onderzoek gezien dit lage wetenschappelijke potentieel noch nuttig, noch noodzakelijk.

2.7 Confrontatie resultaten voorgaand onderzoek

In tegenstelling tot de verwachtingen in de archeologienota Ignacz, Doucet & Decramer 2025 (ID 33602) kon op het terrein worden vastgesteld dat de top van de C-horizont geen archeologisch relevante waarden opleverden waardoor de middelhoge verwachting naar nederzettingssites kan bijgesteld worden naar een lage verwachting.

2.8 Archeologische verwachting en advies verder onderzoek

Uit het proefsleuvenonderzoek blijkt dat het terrein geen relevante archeologische sites bevat. Gelet op deze afwezigheid, vormen de geplande werkzaamheden geen bedreiging voor het bodemarchief.

2.9 Conclusie en beantwoording onderzoeksvragen

Uit het proefsleuvenonderzoek blijkt dat het terrein geen relevante archeologische sites bevat. Op het terrein kon worden vastgesteld dat de top van de C-horizont geen archeologisch relevante waarden opleverden waardoor de middelhoge verwachting naar nederzettingssites kan bijgesteld worden naar een lage verwachting. Alle verzamelde data en vaststellingen tijdens het proefsleuvenonderzoek leiden tot de conclusie dat het terrein een laag kennis- en datapotentieel heeft. Kostenbaat is verder onderzoek gezien dit lage wetenschappelijke potentieel noch nuttig, noch noodzakelijk.

- **Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?**
Profiel 1 kan als referentieprofiel gelden. Hierbij is een Ap-horizont van 40 cm dik te zien. Het bestaat uit een grijsbruine, harde zandleem. Op ca. 40 cm-mv bevindt zich de C-horizont bestaande uit bruine, harde zandleem. In het referentieprofiel kan vervolgens ook de teriaire laag gezien worden op een diepte van 95 cm-mv. Deze bestaat uit een bruin-geel zand met grindbijmenging.
- **Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?**
Het proefsleuvenonderzoek wees uit dat het terrein uit één pedogentische zone bestaat. Het gaat om gronden met een A/C bodemprofiel waarbij er sprake is van een dikke, recente antropogene A-horizont (> 40 cm). Dit stemt niet volledig overeen met de bodemkaart. Er werd een Lba-bodem verwacht, maar er werd geen textuur B-horizont aangetroffen. Het gaat hier eerder over een Lbp-bodem, een droge leemgrond zonder profielontwikkeling. Dit kan te verklaren zijn door de recente aard van de A-horizont waarbij een eventuele textuur B-horizont werd opgenomen in het A-horizont.
- **Is er een aard(bodem)kundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen?**
Er zijn geen aard(bodem)kundige verklaringen voor een afwezigheid van archeologische sporen.
- **Welke archeologisch relevante sporen zijn er aanwezig?**
Er werden geen relevant archeologische sporen vastgesteld. De extra sleuven en het kijkvenster leverden enkel een recent en een natuurlijk spoor op.
- **Wat is de bewaringstoestand van de sporen?**
De bewaringstoestand van de aangetroffen sporen was matig te noemen.
- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?**
Er werden slechts twee natuurlijke en één recent spoor aangetroffen. Deze maakten geen deel uit van een structuur, maar waren geïsoleerde fenomenen.
- **Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?**
Het recente spoor valt toe te wijzen aan de Nieuwste Tijd.
- **Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?**
Er lijkt geen sprake te zijn van een nederzettingssite.

- **Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?**
Neen

- **Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja:**
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden? N.v.t.
 - Wat is de omvang? N.v.t.
 - Komen er oversnijdingen voor? N.v.t.
 - Wat is het geschatte aantal individuen? N.v.t.

- **Hoe kunnen de archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?**
Er is hier geen sprake van een archeologische vindplaats.

- **Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?**
N.v.t.

- **Wat is de wetenschappelijke waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?**
Alle verzamelde data en vaststellingen tijdens het proefsleuvenonderzoek leiden tot de conclusie dat het terrein een laag kennis- en datapotentieel heeft. Er werd uiteindelijk geen relevante archeologische site vastgesteld die zouden kunnen leiden tot bijkomende informatie over de omgeving. Kostenbaat is verder onderzoek gezien dit lage wetenschappelijke potentieel noch nuttig, noch noodzakelijk.

- **Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?**
Gezien de afwezigheid van een waardevolle archeologische vindplaats vormen de geplande ruimtelijke ontwikkelingen geen bedreiging.

- **Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?**
N.v.t.

- **Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:**
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek? N.v.t.
 - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek? N.v.t.
 - Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant? N.v.t.
 - Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid? N.v.t.

- **Wat is de te volgen strategie bij een vervolgonderzoek?**
N.v.t.

Bibliografie

Literatuur

IGNACZ G., A. DOUCET, W. DECRAMER. 2025: *Archeologienota. Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Oosterzele – Geraardsbergsesteenweg 69. Programma van Maatregelen*. TEC nv, Sint-Truiden.

IGNACZ G., A. DOUCET, W. DECRAMER. 2025: *Archeologienota. Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Oosterzele – Geraardsbergsesteenweg 69. Verslag van Resultaten*. TEC nv, Sint-Truiden.

Websites geraadpleegd in augustus '25

www.geopunt.be

www.cartesius.be

www.dov.vlaanderen.be

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

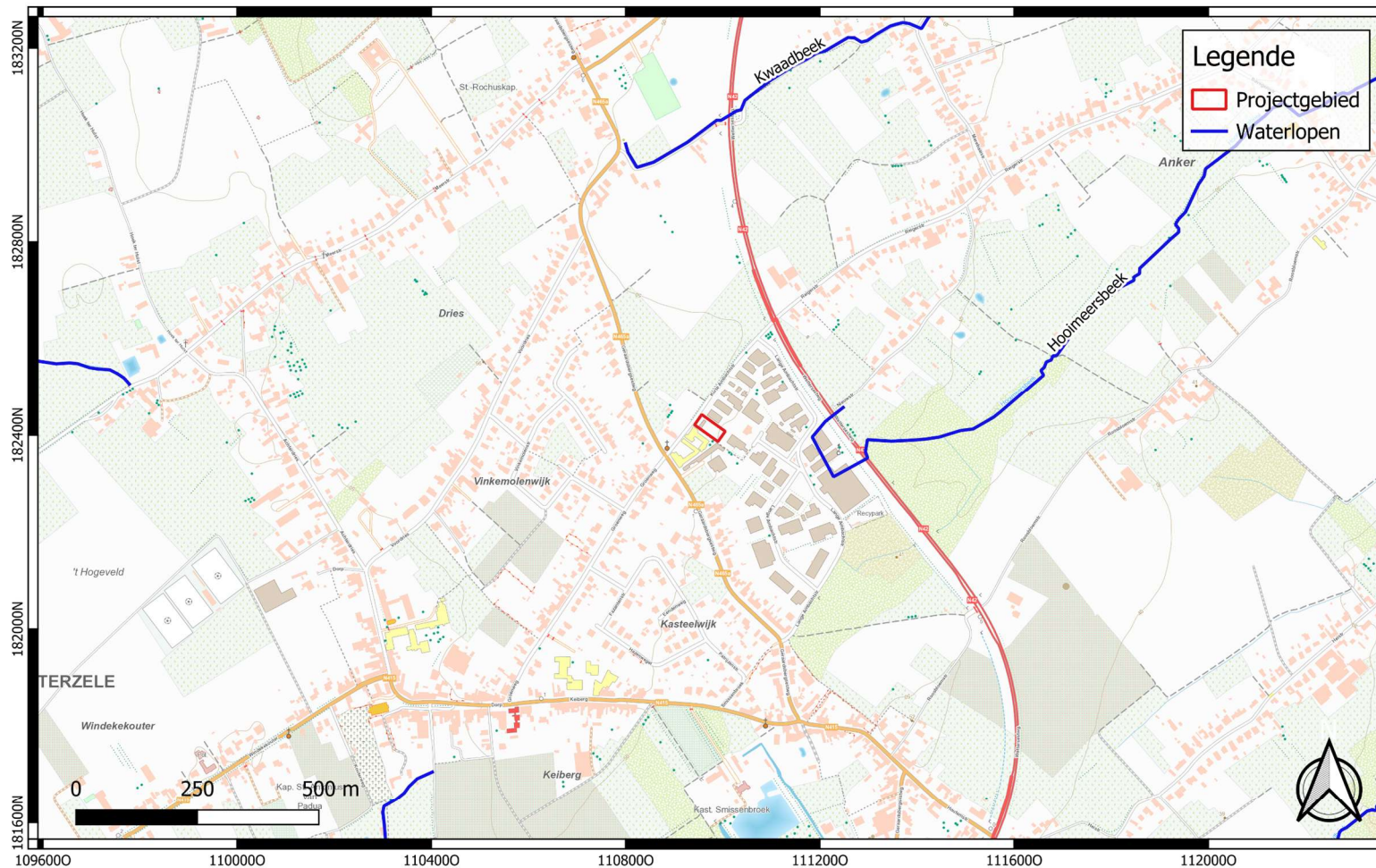
Sint-Truiden, 27 augustus 2025.

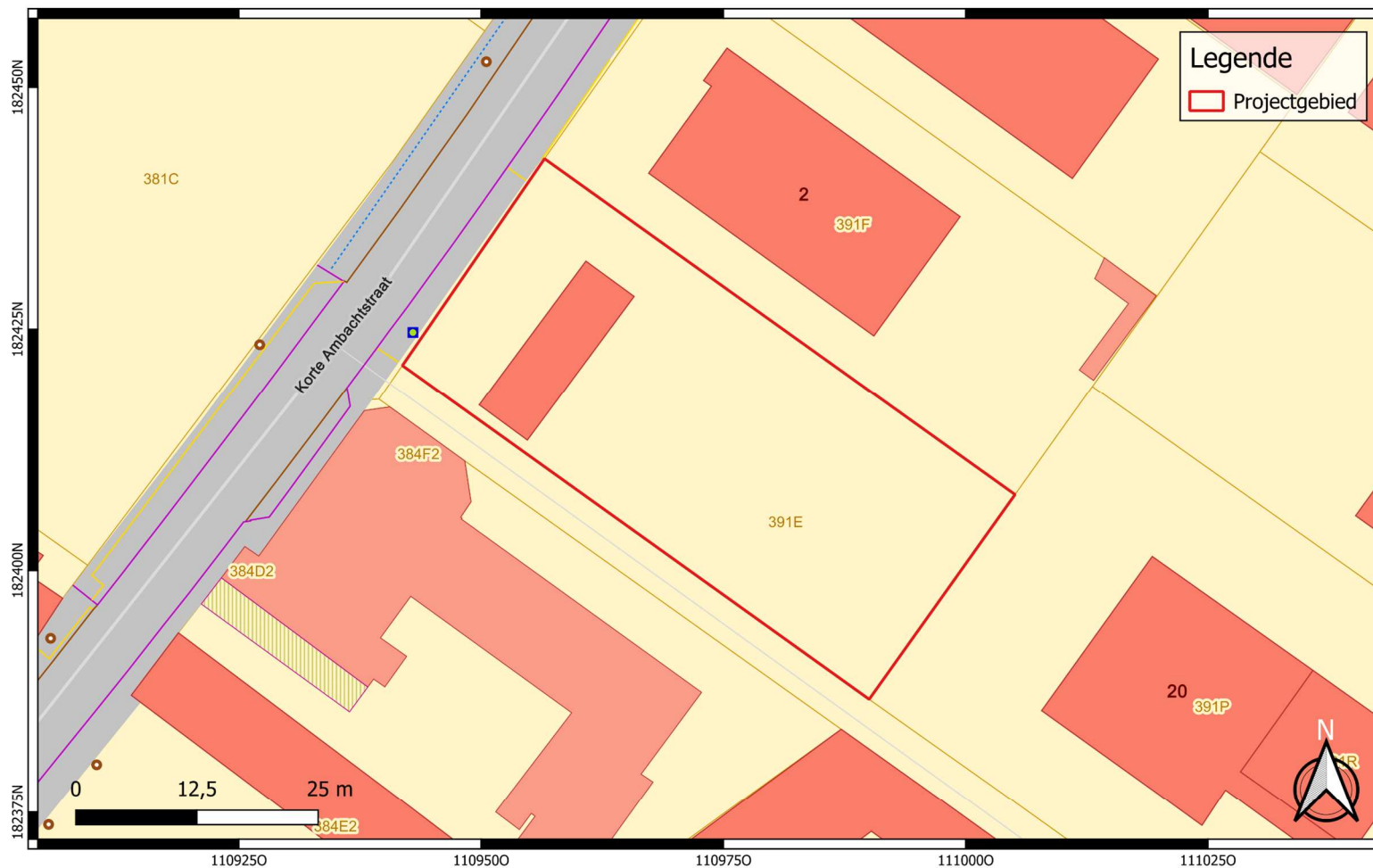
Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	 Signed by Doucet Alexander on 27-08-2025 07:34
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	 Signed by Decramer Ward on 27-08-2025 07:32
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	 Signed by Dingenen Maarten on 27-08-2025 08:56
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	 Signed by Minne Stijn on 27-08-2025 09:12
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	 Signed by Van Vooren Kristof on 27-08-2025 08:57

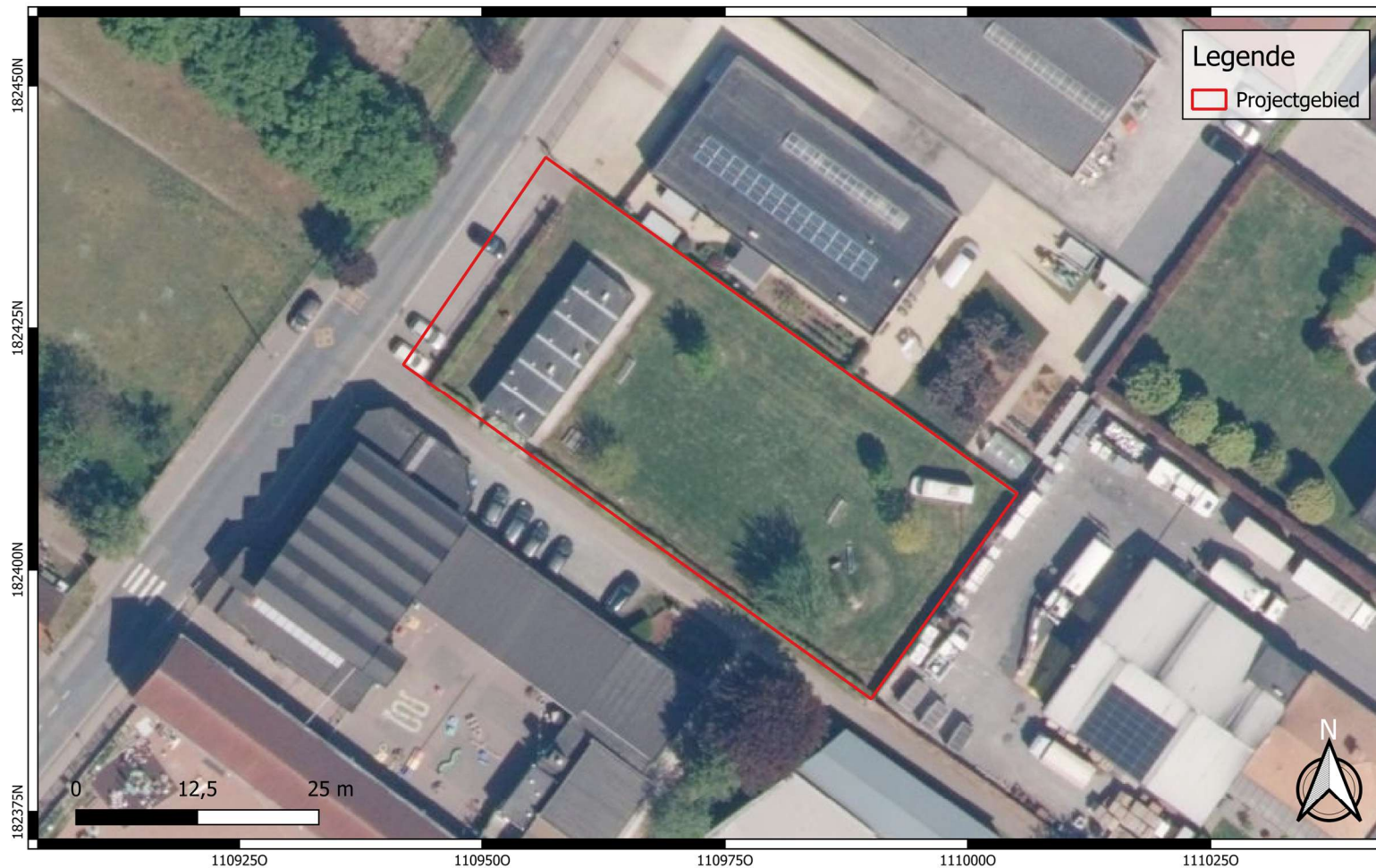
Bijlagen

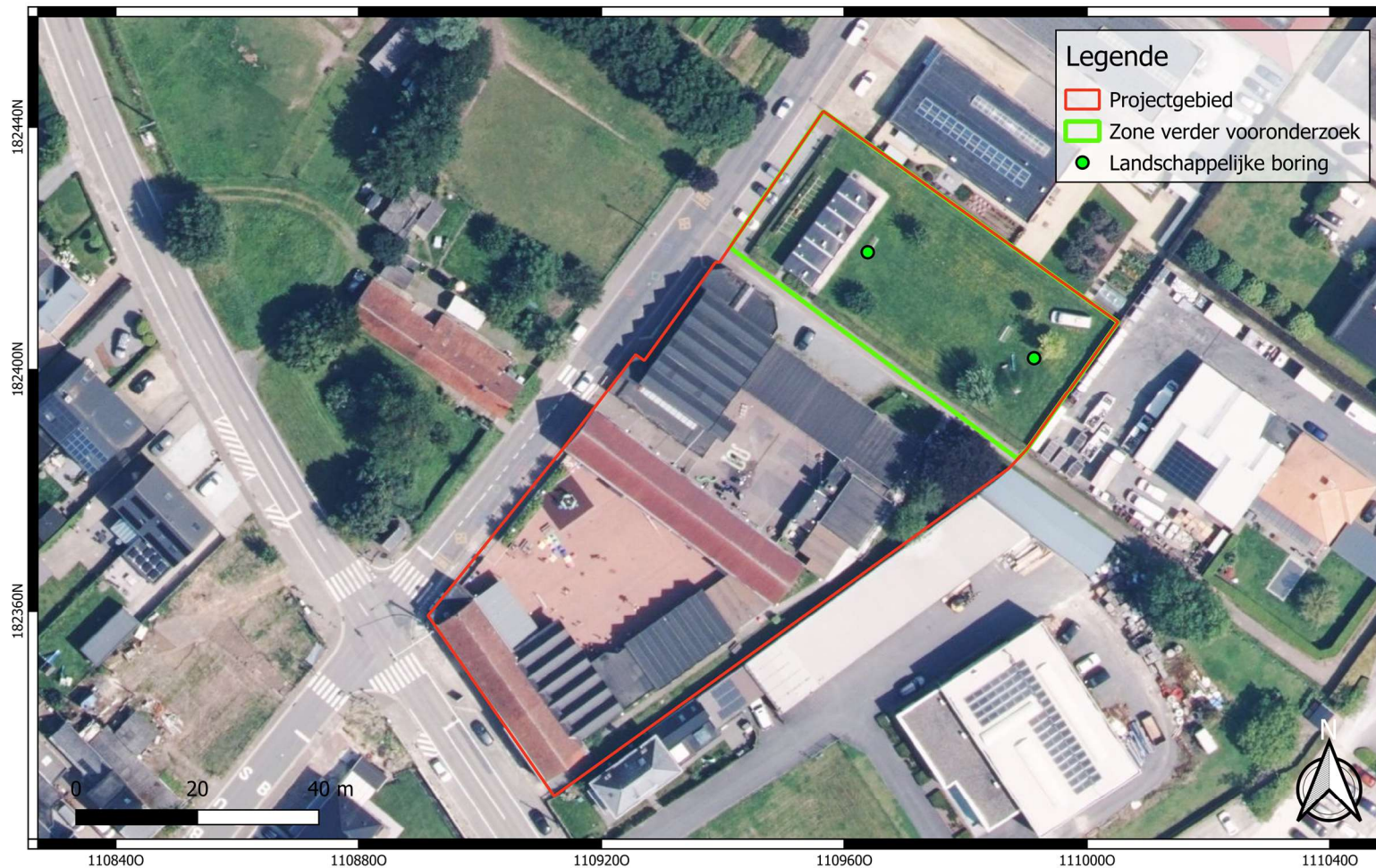
- Bijlage 1 : Plannenlijst
- Bijlage 2 : Profielinventaris
- Bijlage 3 : Foto-inventaris
- Bijlage 4 : Spoorinventaris

Bijlage 1 : Plannenlijst

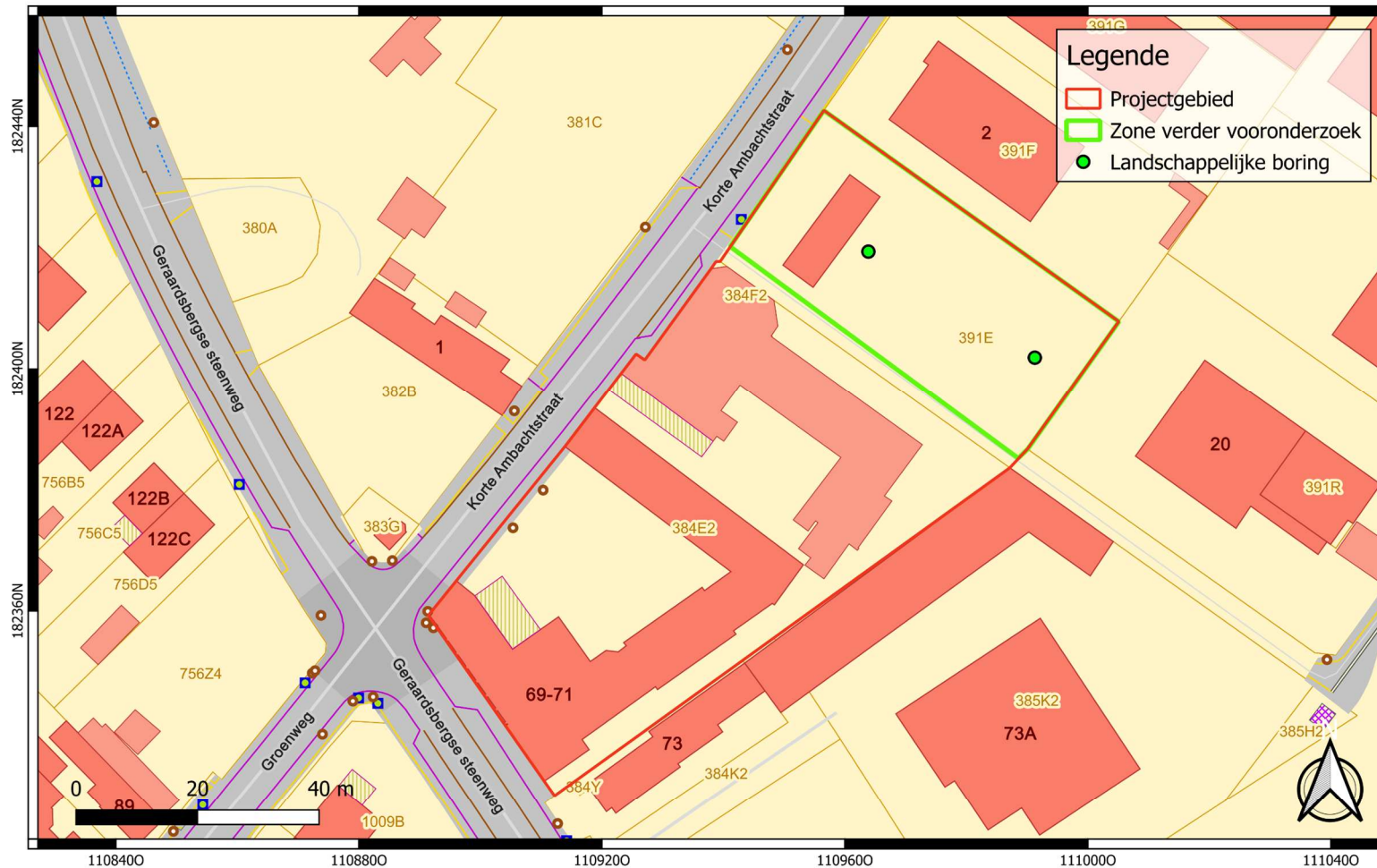

GROUP VAN VOOREN

Terra Engineering & Consultancy

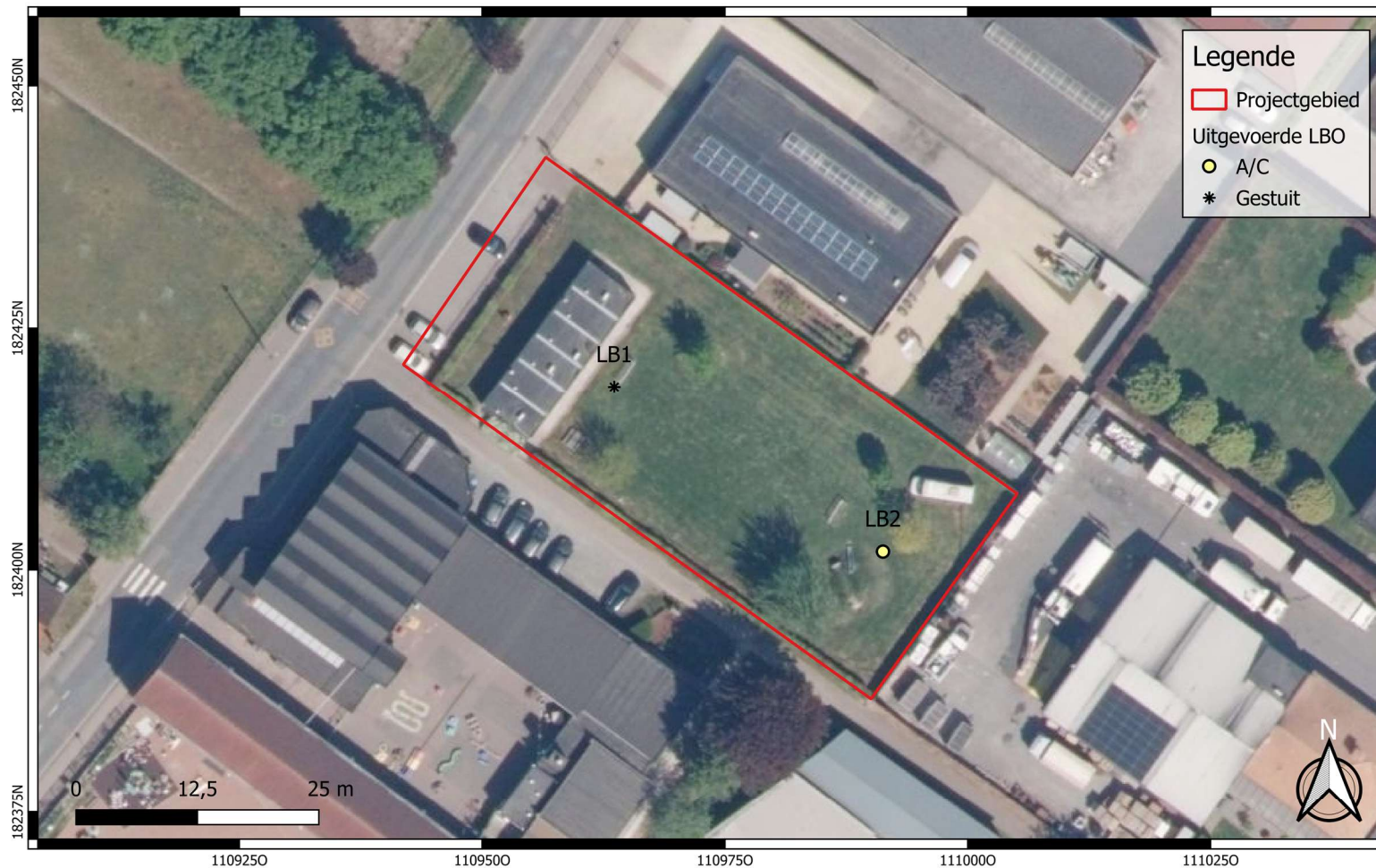

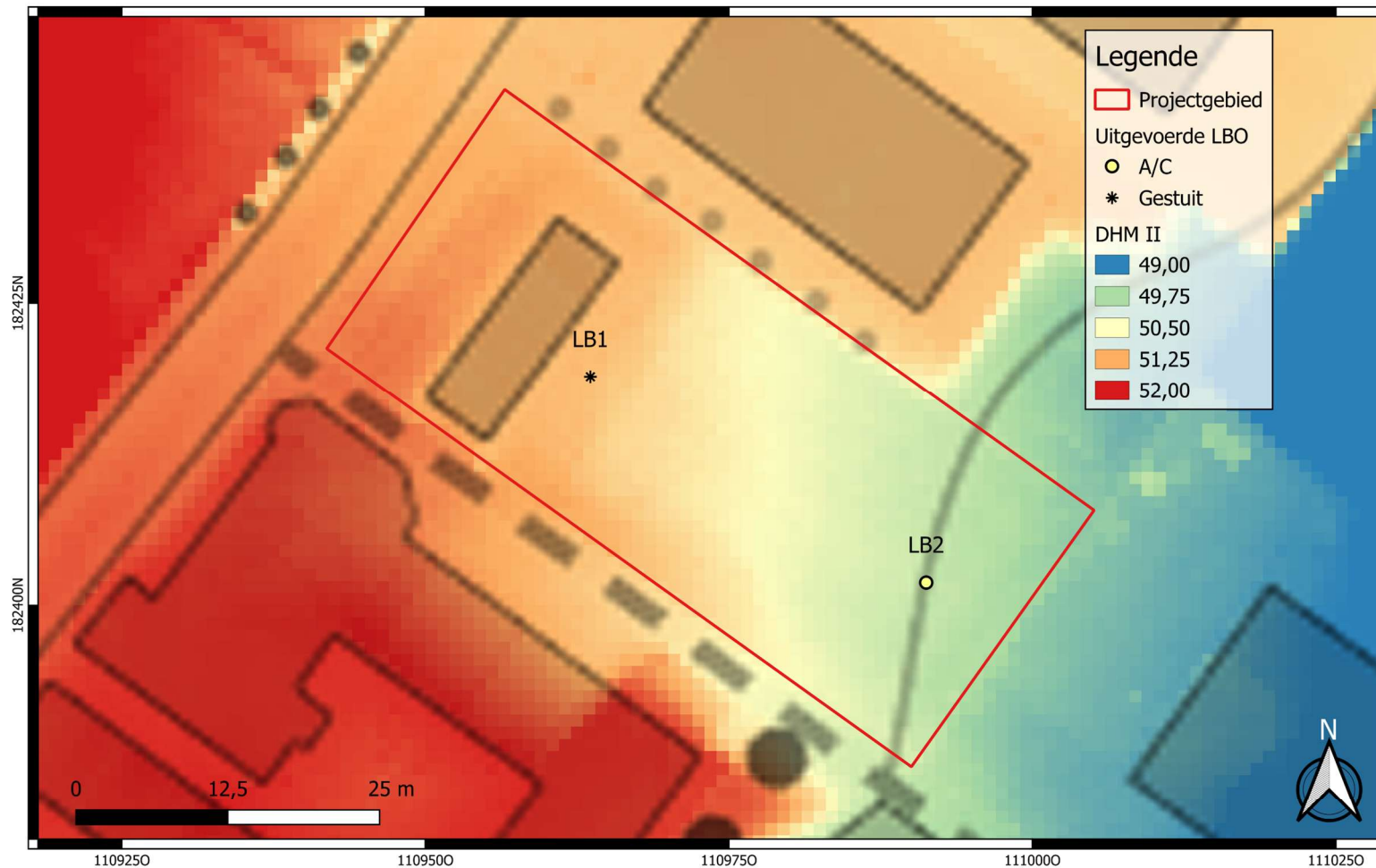
GROUP VAN VOOREN
Terra Engineering & Consultancy

Projectcode: 2024J306
Datum aanmaak plan: 03-06-2025
Bron: AGIV
Digitaliseerder: G. Ignacz

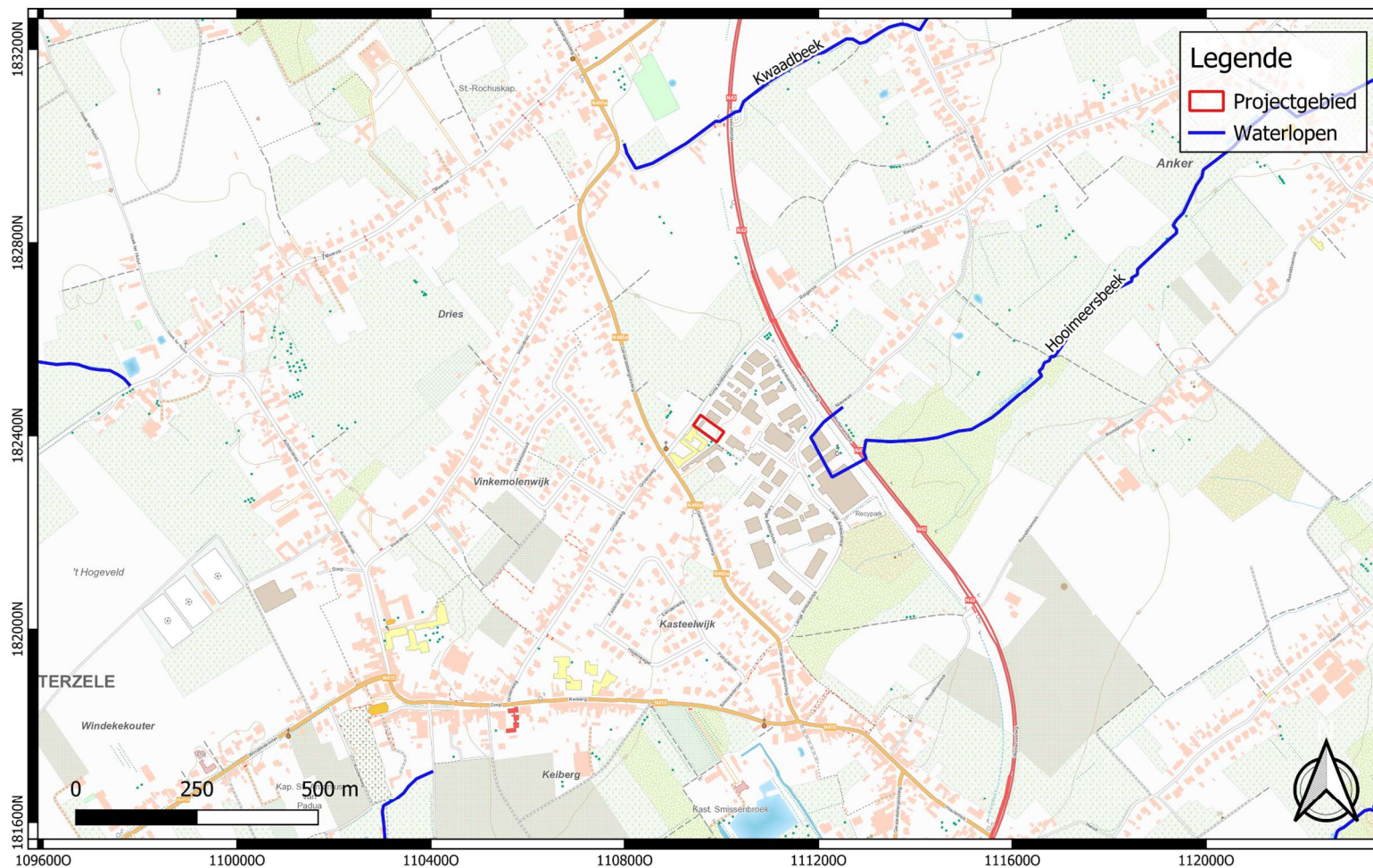
Project: Oosterzele - Geraardsbergsesteenweg
Bijlage nr.: 35
Plan: Landschappelijke boringen
Schaal: 1/800

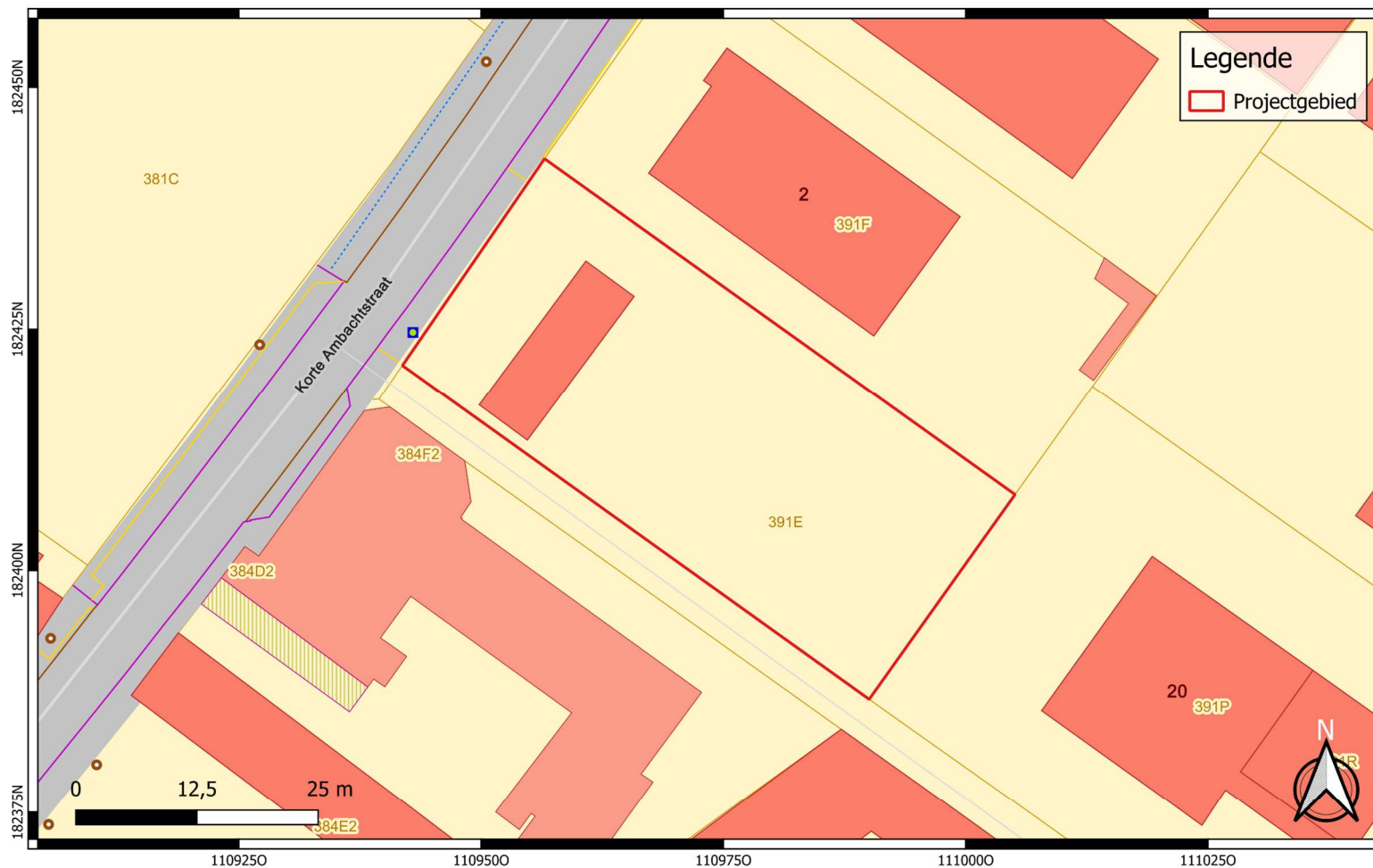
Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

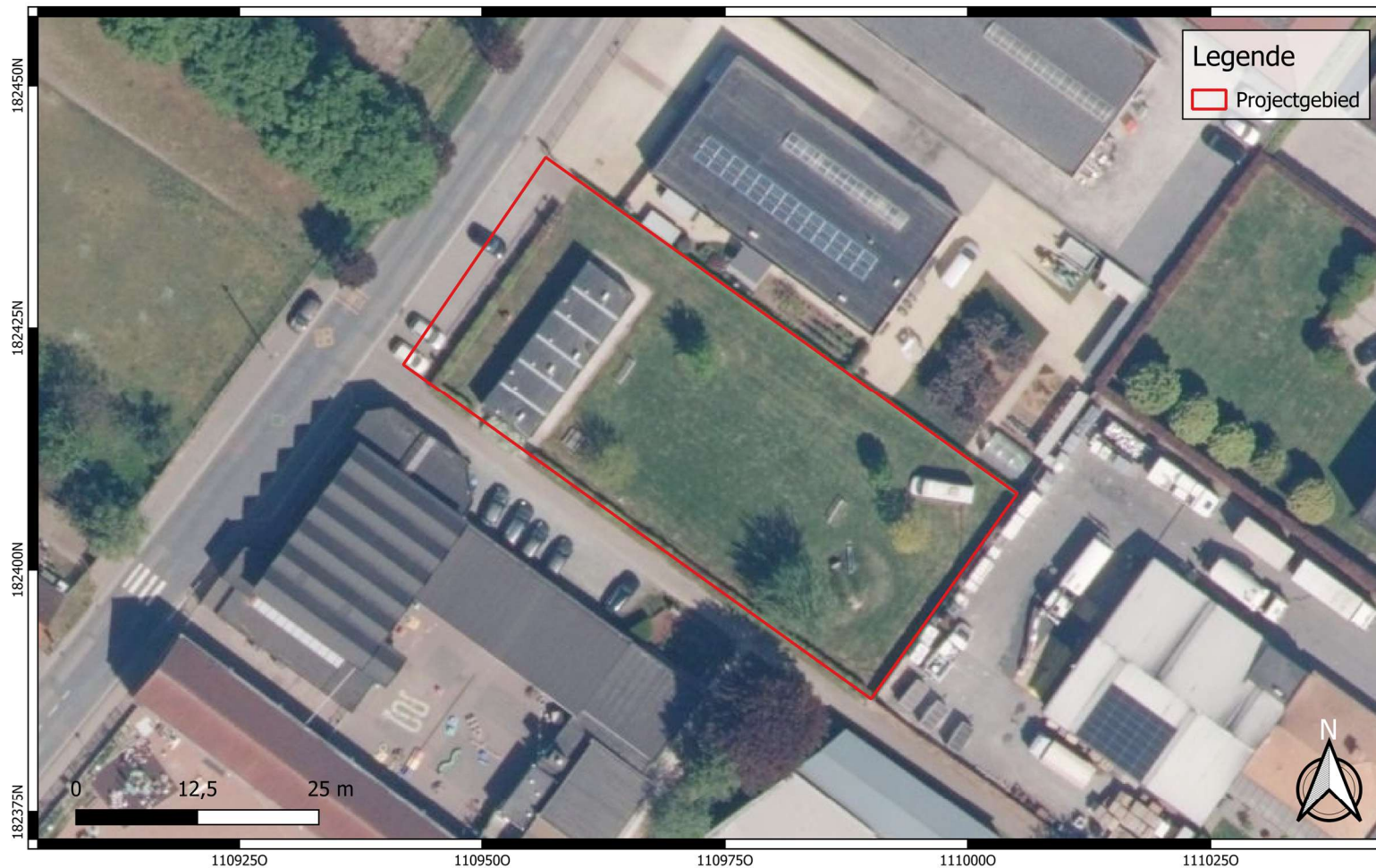

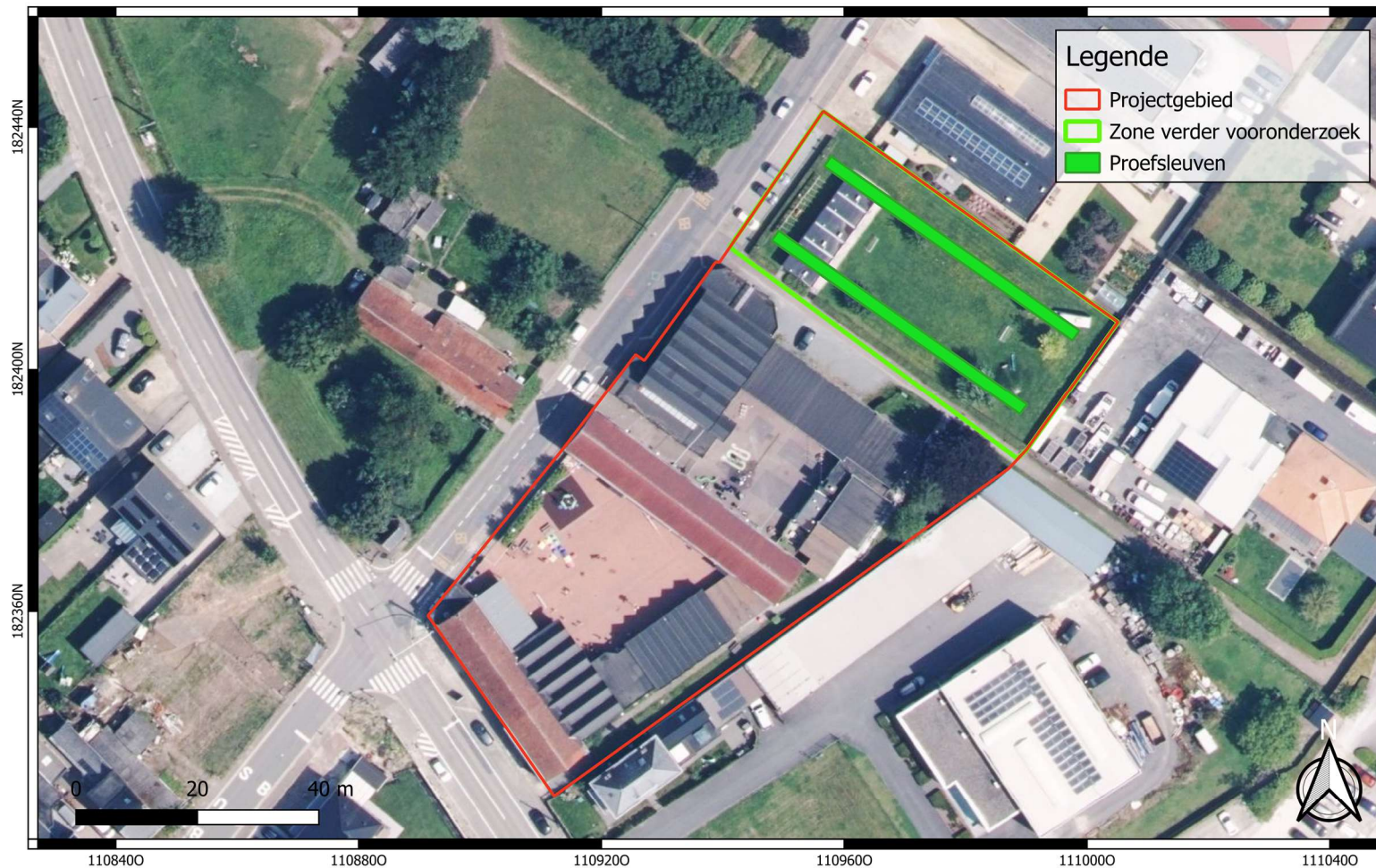

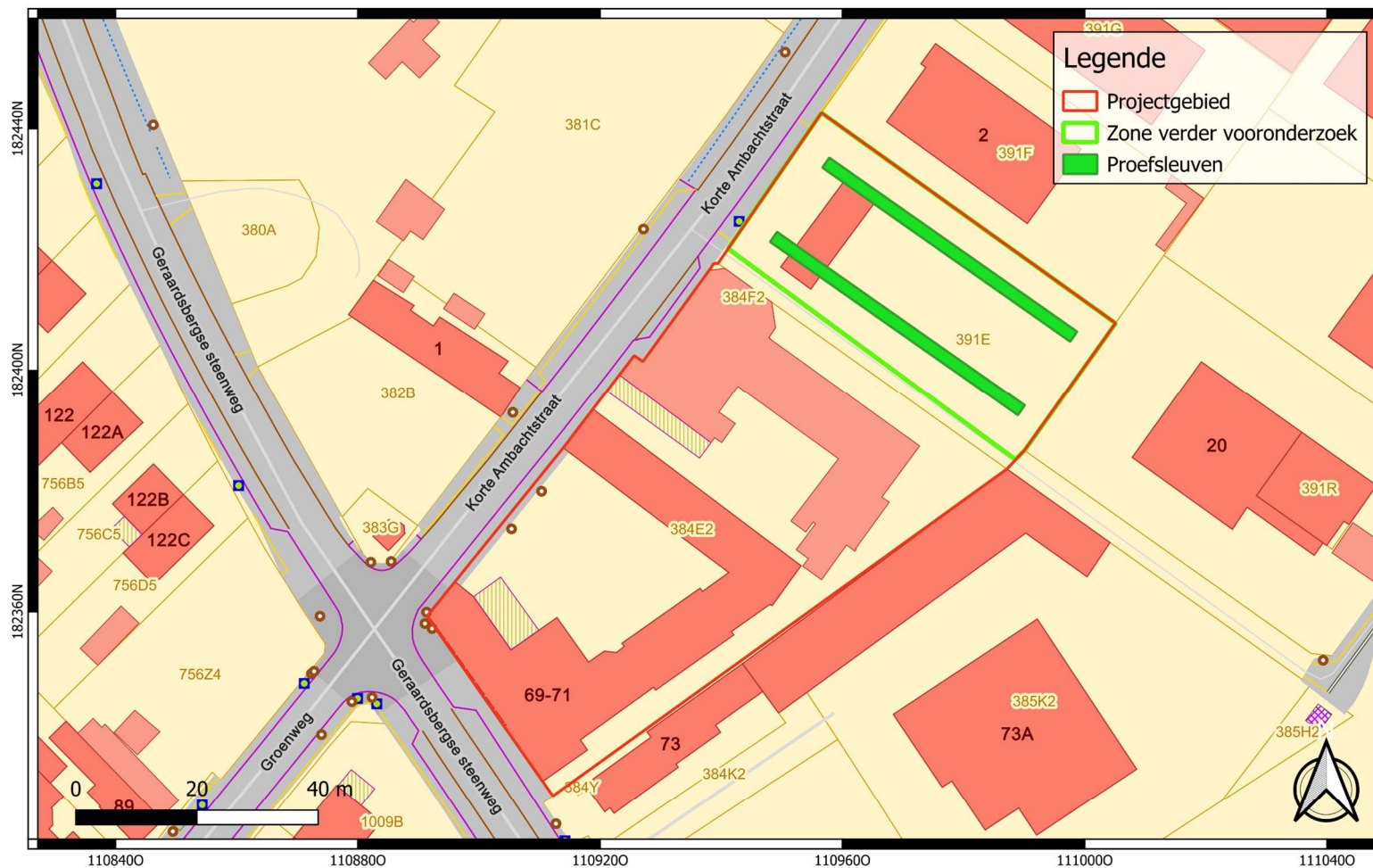

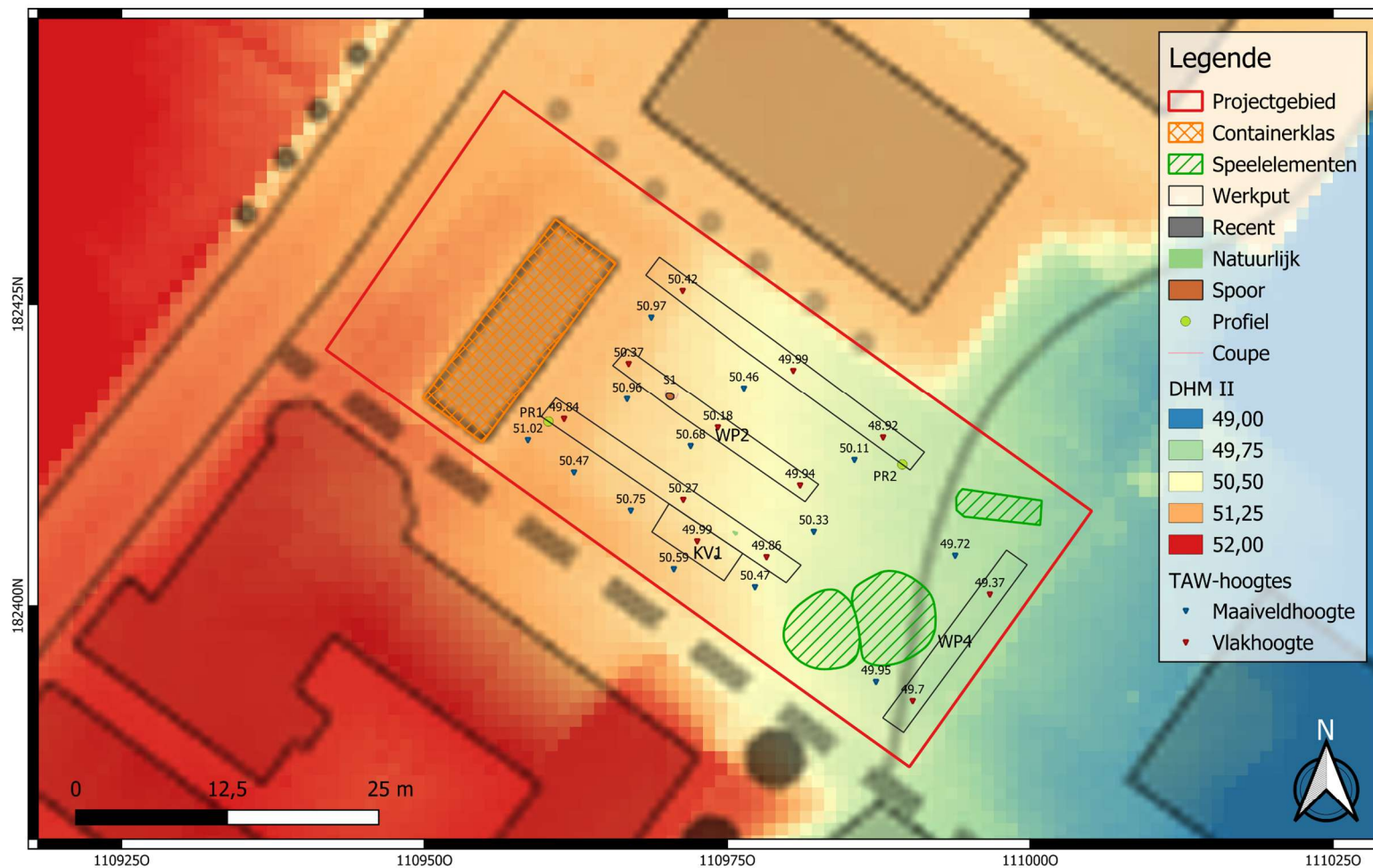

 GROUP VAN VOOREN Terra Engineering & Consultancy	Projectcode: 2025G224 Datum aanmaak plan: 04-08-2025 Bron: AGIV	Project: Oosterzele - Geraardsbergsesteenweg 69 Bijlage nr.: 11 Plan: Allesporenplan	Grid: Lambert72 coördinatenstelsel
	Digitaliseerder: M. d'Haenens	Schaal: 1/400	

Bijlage 2 : Profielinventaris

Bijlage 3 : Foto-inventaris

Bijlage 4 : Spoorinventaris

